Τὸ φύλλον λεπτὰ 30 καὶ διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν 35

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ, ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

Ἐσωτερικοῦ		*Ἐξωτερικοῦ*	
Ἐτησία . .	δρ. 12.—	Ἐτησία . .	φρ. χρ. 15.—
Ἑξάμηνος . .	» 6,50	Ἑξάμηνος .	» 8.—
Τρίμηνος . .	» 3,50	Τρίμηνος . .	» 4,50

Αἱ συνδρομαὶ ἀρχονται τὴν 1ην ἑκάστου μηνός

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ-ΕΚΔΟΤΗΣ & ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΙΜΗ ΕΚΑΣΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ

Ἐσωτερικ. λεπ. 30. Ἐξωτερικ. λεπ. 35

Φύλλα προηγουμένων ἐτῶν, ἑκάστου λεπ. 30

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Εὐριπίδου ἀρ. 38, παρὰ τὸ Βαρβάκειον

Περίοδος Β'.—Τόμος 27ος | Ἐν Ἀθήναις τῇ 29 Φεβρουαρίου 1920 | Ἔτος 42ον. — Ἀριθ. 13

ΔΕΥΤΕΡΗ ΠΑΤΡΙΔΑ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ τοῦ JULES VERNE

Δ' (Συνέχεια)

Τρεῖς ἡμέρες, ἀπὸ τὶς 12 ὡς τὶς 15 τοῦ Ἀπρίλη, ἔμειναν ἐκεῖ ψαρεύοντες στρείδια. Ὅλα εἶχαν ἀπὸ ἕνα μεγάλο πολύτιμο μαργαριτάρι, χωμένο κάτω ἀπὸ τὸ μαργάρινο στρῶμα ποὺ ἔντυνε ἀπὸ μέσα τὸ ὄστρακο. Ἅμα ἐβράδυαζε, ὁ Φρὶτς κι' ὁ Τζὰκ πήγαιναν νὰ κυνηγήσουν πάπιες καὶ πέρδικες σ' ἕνα μικρὸ δάσος, στὴ δεξιὰ ὄχθη τοῦ ποταμοῦ. Ἔπρεπε βέβαια νὰ παίρνουν τὰ μέτρα τους, ἔπρεπε πάλιστα νὰ προσέχουν καὶ νὰ φυλάγουνται καλά, γιατὶ κάποιοι κι' ἄλλα πιὸ ἐπίφοβα θηρία ἐσύγκναζαν στὶς δάπες ἐκεῖνο.

Κι' ἀλήθεια, ἕνα βράδυ καρουσιάσθηκαν ἄξαφνα δυὸ μεγάλα λεοντάρια ἀρσενικὸ καὶ θηλυκό, ποὺ τὰ στόματά τους κοκκίνιζαν ἀνοικτὰ κ' οἱ οὐρές τους κτυποῦσαν τὰ πλευρά τους μὲ μανία. Τὸ ἀρσενικὸ κτυπήθηκε στὴν καρδιὰ ἀπὸ μιὰ φλέβα τοῦ Φρὶτς. Καὶ τὸ θηλυκὸ σκοτώθηκε ὕστερα· πρόφθασε ὅμως νὰ συντρίψῃ μὲ τὸ πόδι του τὸ κοανίο τῆς δυστυχισμένης ἐκείνης γριᾶς Μπίλλ, ποὺ ὁ θάνατός της προξένησε ζωηρὴ λύπη στὸν Τζάκ.

Ὅλοι ὑπῆρχαν καὶ τέτοια θηρία στὸ μέρος ἐκεῖνο τῆς Νέας Ἑλβετίας, κατὰ τὰ μεσημβρινὰ καὶ τὰ δυτικὰ τοῦ ὅρμου τῶν Μαργαριτῶν, ἔξω ἀπὸ τὴ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας. Ἦταν εὐτύχημα ποὺ κάνεν ἀπ' αὐτὰ, ὅς τώρα, δὲν εἶχεν ἐκβιάσει τὴν εἴσοδο ἀπὸ τὴ δυνατοσειρὰ τοῦ Φρόγμοῦ. Ἀλλὰ ὁ κ. Ζερμὰτ λογόριαζε νὰ φράξῃ ἐκείνη τὴν εἴσοδο καὶ, σὰν νὰ ποῦμε, νὰ τὴν ὀχυρώσῃ, ὥστε ἡ Γῆ τῆς Ἐπαγγελίας νὰ μένῃ ἀπρόσιτη καὶ ἀπρόσβλητη.

Ὡς ποὺ νὰ γίνῃ αὐτό, ὁ κ. Ζερματ περιωρίσθηκε νὰ συστήσῃ στοὺς γιοὺς του τὴ μεγαλύτερη φρόνησή. Τὸ πάθος ποὺ εἶχαν γιὰ τὸ κυνήγι, δὲν ἔπρεπε νὰ τοὺς σπρώχνῃ σὲ παράτολμες, μακρυνὲς ἐκδρομὲς, ὅπου ἦταν φόβος νὰ κάνουν τόσα ἐπικίνδυνα συναπαντήματα.

Μιὰ ὁλάκαιρη ἡμέρα ἐρωτεύθηκε γιὰ νὰ βγοῦν τὰ μαργαρίτάρια ἀπὸ τὰ στρείδια, ποὺ ἦταν σωριασμένα στὴν ἀκρογιαλιά. Καὶ ἐπειδὴ τὸ πλῆθος τῶν ψόφιων ἐκείνων μαλακίων ἄρχισε νὰ ἐγάζῃ ἀναθυμιάσεις ποὺ δὲν ἦταν καθόλου εὐχάριστες κι' οὔτε βέβαια ὑγιεινές, ὁ κ. Ζερμὰτ κ' οἱ τρεῖς γιοί του ἀποφάσισαν νὰ φύγουν τὴν ἄλλη μέρα πρωΐ-πρωΐ. Ἔπρεπε νὰ ἐπιστρέψουν στὸ Φελσενχάϊμ, γιατὶ ἡ κυρία Ζερμὰτ βέβαια θ' ἀνησυχοῦσε.

Ξεκίνησε λοιπὸν ἡ μεγάλη βάρκα καὶ, ἀμπροστὰ ἀπ' αὐτὴ, τὸ καγιὰκ μὲ τὸν Φρὶτς. Ὅταν ὅμως ἔφθασαν στὴν ἀψίδα, ὁ Φρὶτς, ἀφοῦ ἔδωσε ἕνα γραμματάκι στὸν πατέρα του, ἀπομακρύνθηκε πρὸς τὰ δυτικά.

Ὁ κ. Ζερμὰτ δὲν ἔπρεπε νὰ ξέρῃ πῶς ὁ πρωτότοκος γιός του πήγαινε τώρα νὰ ἀνακαλύψῃ τὸν Ἀναμμένο Βράχο...

Ε'.

Ἐπιστροφὴ στὸ Φελσενχάϊμ. —Ταξείδι τῆς «Ἐλισάβετ» στὸν ὅρμο τῶν Μαργαριτῶν.— Ἕνας ἄγριος. Ἕν' ἀνθρώπινο πλάσμα.— Ἡ Τζέννυ Μόντοζ.—Τὸ ναυάγιο τῆς «Δοροθέας». Δυὸ χρόνια στὸν Ἀναμμένο-Βράχο.— Ἡ διήγηση τοῦ Φρὶτς.

Φαντάζεται κανεὶς εὔκολα τὶς ἀνησυχίες τοῦ κ. Ζερμὰτ, ὅταν εἶδε τὸν Φρὶτς νὰ φεύγῃ μὲ τέτοιο σκοπό. Πόσοι κίνδυνοι τὸν ἐπερίμεναν καὶ ποιὸς ξέρει ἂν θὰ κατόρθωνε νὰ γλυτώσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως δὲν μπόρεσε οὔτε νὰ τὸν σταματήσῃ, οὔτε νὰ τὸν φθάσῃ, ἡ βάρκα ἀναγκάσθηκε νὰ ἐξακολουθήσῃ τὸ δρόμο της πρὸς τὸ ἀκρωτήρι τῆς Ψεύτικης-Ἐλπίδας.

Γύρισαν στὸ Φελσενχάϊμ. Ἀλλὰ ὁ κ. Ζερμὰτ δὲν θέλησε ἀκόμα νὰ πῇ τίποτα στοὺς γιοὺς του, οὔτε στὴ γυναίκα του, γιὰ τὴν ἐκδρομὴ ποὺ εἶχ'

«Ἡ οἰκογένεια Ζερμὰτ μὲ τὰ κατοικίδια ζῶα...

(Σελ. 72, στ. γ')

ρήσει ὁ Φρίτς. Θὰ τοὺς προξενοῦσε φόβους περιττοὺς ἢ θὰ τοὺς ἔδινε μάταιες ἴσως ἐλπίδες. Τοὺς εἶπε λοιπὸν ἁπλῶς πὼς ὁ Φρὶτς πῆγε νὰ κάμῃ μιὰ ἀναγνώριση στὴ δυτικὴ ἀκτὴ τῆς Νέας Ἐλβετίας. Ἀλλὰ ὕστερ' ἀπ' τρεῖς ἡμέρες, ἐπειδὴ ὁ Φρὶτς δὲν εἶχε φανῆ, ὁ κ. Ζερμάττ, πολὺ ἀνήσυχος, ἀπεφάσισε νὰ πάῃ νὰ τὸν βρῇ.

Στὶς εἴκοσι λοιπὸν τοῦ Ἀπρίλη ἔφυγαν μὲ τὴν «Ἐλισάβετ» ὁ πατέρας, ἡ μητέρα καὶ τὰ τρία παιδιά. Τὸ καΐκι εἶχ' ἐφοδιασθῆ καλὰ γι' αὐτὸ τὸ ταξεῖδι. Βρῆκε τὸν πιὸ σύνοικο ἄνεμο ποὺ μποροῦσε κανεὶς νὰ τοῦ εὐχηθῆ—μιὰ ὡραία νοτιοανατολικὴ αὔρα—καὶ τὴ πρωΐ τῆς ἴδιας ἡμέρας πέρασε μέσ' ἀπὸ τοὺς βράχους τῆς ἀψίδας καὶ μπῆκε στὸν ὅρμο τῶν Μαργαριτῶν.

Ὁ κ. Ζερμάττ ἔριξε τὴν ἄγκυρα κοντὰ στὸ στρῶμα τῶν στρειδιῶν, στὸ στόμιο τοῦ ποταμοῦ, ὅπου φανέντων ἀκόμη τὰ λείψανα τοῦ τελευταίου καταποντισμοῦ. Ἀλλὰ τὴ στιγμὴ ποὺ ἑτοιμαζόντανε νὰ βγοῦν ὅλοι στὴν ἀμμουδιά, ὁ Ἑρνέστος ἐφώναξε :

— Ἕνας ἄγριος !... ἕνας ἄγριος !

Ἀλήθεια, ἐκεῖ κάτω, ἀνάμεσα στὰ δασωμένα νησάκια τοῦ ὅρμου, ἔπλεε μιὰ βαρκούλα, ποὺ λές κ' ἤθελε νὰ κόψῃ τὴν πνάσσα τῆς οἰκογενείας Ζερμάττ, νὰ κρυφθῆ σὰν ἀπὸ φόβο, ἀπὸ δυσπιστία...

Ποτὲ, ὡς τὴ στιγμὴ ἐκείνη, δὲν τοὺς εἶχε βοθῆ ἀφορμὴ νὰ πιστέψουν, πὼς ἡ Νέα-Ἐλβετία ἦταν κατοικημένη. Ἔτσι, μὲ τὴν πρόβλεψη πιθανῆς προσβολῆς, ἡ «Ἐλισάβετ» ἐτοιμάσθηκε νάμυνθῆ. Κανόνακια καὶ τουφέκια ἦταν ἕτοιμα νάρχίσουν πῦρ. Ἀλλὰ ἔτσι ὁ ἄγριος πλησιάσθηκε ἀκόμη λίγο, ὁ Τζὰκ τὸν ἐγνώρισε·

— Εἶνε ὁ Φρίτς ! ἐφώναξε.

Ναί, αὐτὸς ἦταν, μόνος μέσα στὸ καγιάκ. Δὲν εἶχε γνωρίσει ἀπὸ μακρυὰ τὴν πνάσσα, ποὺ δὲν ἐπερίμενε νὰ τὴν ἀπαντήση σ' ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ προχωροῦσε προσεκτικὰ ἀφοῦ ἔλαβε μάλιστα καὶ τὸ προφυλακτικὸ μέτρο νὰ μαυρίση τὸ πρόσωπο καὶ τὰ χέρια του.

Ἀνέβηκε στὴν πνάσσα, ἐφίλησε τὴ μητέρα του καὶ τοὺς ἀδελφούς του,—ὄχι χωρὶς νὰ τοὺς μουντζουρώση λιγάκι τὰ μάγουλα.—ὕστερα πῆρε κατὰ μέρος τὸν πατέρα του καὶ τοῦ εἶπε·

— Ἐπέτυχα !

— Πῶς ;... ἡ Ἀγγλίδα τοῦ Ἀναμμένου Βράχου ;...

— Εἶν' ἐκεῖ... σ' ἕνα νησάκι τοῦ ὅρμου τῶν Μαργαριτῶν, ἀποφασίθηκε ὁ Φρίτς. Σᾶς πῆρα γ' ἀγρίους καὶ δὲν θέλησα νὰ τὴν ἐκθέσω.

Χωρὶς νὰ πῇ πάλι τίποτα, αὔτε στὴ γυναῖκά του, οὔτε στὰ παιδιά τους ὁ κ. Ζερμάττ ἔστρεψε τὴν πλώρη τῆς πινάσσας κατὰ τὸ νησάκι ποὺ ἦταν κοντὰ στὴν ἀκτή, στὸ δυτικὸ μέρος τοῦ ὅρμου. Καθὼς ἐπλησίαζαν, μπόρεσαν νὰ ἰδοῦν ἕνα δασάκι ἀπὸ φοίνικας, κοντὰ στὴν ἀκρογιαλιά, καὶ μέσα στὸ δάσος αὐτὸ μιὰ καλύβα κομψοκένη κατὰ τὸν τρόπο τῶν Ὁττεντότων.

Ἀποβιβάσθηκαν ὅλοι. Τώρα ὁ Φρὶτς ἔριξε μιὰ πιστολιὰ στὸν ἀέρα. Κι' ἀμέσως εἶδαν ἕνα νέο νὰ κατεβαίνη ἐλαφρὰ ἀπὸ ἕνα δένδρο, ποὺ ἀνάμεσα στοὺς κλώνους του συκεκόταν κρυμμένος ὡς ἐκείνη τὴ στιγμή.

Δὲν ἄργησε νὰ φανερωθῆ τὸ μυστικό. Τὸ ἀνθρώπινο ἐκείνο πλάσμα—τὸ πρῶτο ποὺ ἔβλεπαν οἱ ναυαγοὶ τοῦ Ἀνδλοόρδ ὕστερ' ἀπὸ δέκα χρόνια,—δὲν ἦταν νέος· ἦταν ἕνα κορίτσι εἴκοσι χρονῶν, ντυμένο μὲ στολὴ ναυτικοῦ δοσίμου. Ἦταν ἡ Τζέννυ Μόντροζ, ἡ νέα Ἀγγλίδα τοῦ Ἀναμμένου Βράχου.

Ἡ κυρία Ζερμάττ, ὁ Ἑρνέστος, ὁ Τζὰκ καὶ ὁ Φραγκίσκος ἔμαθαν τότε τὴν ἱστορία τοῦ γράμματος, ποὺ εἶχε φθάσει στὰ χέρια τοῦ Φρὶτς, σταλμένο ἀπὸ κάποιο ἠφαιστειακὸ νησάκι, ἀπέξω ἀπὸ τὸν ὅρμο τῶν Μαργαριτῶν, μ' ἕναν ἀλμπατρόο, καὶ τοῦ γράμματος ποὺ εἶχε στείλη ὁ Φρὶτς στὴ δυστυχισμένη ἐρημίτιδα, μὰ ποὺ ἐκείνη δὲν τὸ ἔλαβε· γιατὶ ὁ ἀλμπατρόος δὲν ξαναγύρισε στὸν Ἀναμμένο Βράχο.

Πῶς νὰ περιγράψη κανεὶς τώρα τὴν ὑποδοχὴ ποὺ ἔκαμε ἡ οἰκογένεια στὴ Τζέννυ Μόντροζ καὶ πῶς νὰ πῇ μὲ πόση τρυφερότητα τὴν ἔφιξε στὴν ἀγκαλιά της ἡ κυρία Ζερμάττ ! Τὴν ἱστορία της θὰ τοὺς τὴν διηγοῦντανε ἀργότερα· ἤξερε ὅμως αὐτὴ ἀπὸ τὸν Φρὶτς τὴν ἱστορία τῆς Νέας Ἐλβετίας καὶ τῶν ναυαγῶν τοῦ Ἀνδλοόρδ.

Ἡ πνάσσα ἄφησε ἀμέσως τὸν ὅρμο τῶν Μαργαριτῶν μὲ ὅλη τὴν οἰκογένεια καὶ μὲ τὴ νέα Ἀγγλίδα. Ἀπὸ τὸ ἕνα μέρος κι' ἀπὸ τὸ ἄλλο, ἤξεραν ἀρκετὰ ἀγγλικὰ καὶ γερμανικὰ γιὰ νὰ συνεννοοῦνται. (Γαλλικὰ ὄχι, γιατὶ ἡ οἰκογένεια Ζερμάττ ἦταν ἀπὸ τὴ γερμανικὴ Ἐλβετία.) Περιττὸ πάλι νὰ ποῦμε πόσες περιποιήσεις ἔλαβε ἡ Τζέννυ στὸ ταξεῖδι αὐτὸ τῆς ἐπιστροφῆς. Τῆς ἔδειχναν ὅλοι τέτοια ἀγάπη, τέτοια στοργή, ποὺ τῆς φαινόταν πὼς εἶχε βρῆ πατέρα, μητέρα κι' ἀδέλφια.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΓΡ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

Η ΑΝΤΑΠΟΔΟΣΗ

ΔΡΑΜΑΤΑΚΙ ΜΟΝΟΠΡΑΚΤΟ

ΠΡΟΣΩΠΑ : Κα ΑΝΝΑ,— ΚΟΥΛΑ, ἡ κόρη της,— Μαρία, ὑπηρέτρια.

Δωμάτιο παιδικό. Ἕνα κρεββάτι, μιὰ μικρὴ ντυλάπα κι' ἕνα τραπεζάκι γιὰ γραφεῖο. Ὅταν ὑψώνεται ἡ κόλαία, στὴ σκηνὴ βρίσκονται ἡ Κούλα κι' ἡ μαμά της καὶ κουβεντιάζουν στὸ ἀφδί.

ΣΚΗΝΗ Ι

Κα ΑΝΝΑ.—Ὡς καὶ τῆς Μαρίας σέκαν' ἡ χαρά σου νὰ τὸ πῇς. Βλέπεις πὼς τὸ καλὸ δὲν κρύβεται ; Ἐνῷ γιὰ μίαλεγες κακὸ μάθημα, θἄτρεχες νὰ τὄλλεγες ἔτσι σ' ὅλους ;

ΚΟΥΛΑ (μὲ τὰ μάτια κάτω καὶ μὲ μετριοφροσύνη).— Μὰ κακὸ ἦταν ποὺ τῶπα ;

Κα ΑΝΝΑ.—Ὄχι ! κάθε ἄλλο !· Ἴσα-ἴσα ἤθελα νὰ σοῦ πῶ πὼς αὐτὸ εἶναι τὸ γνώρισμα τοῦ καλοῦ· νὰ μὴν μπορῇς νὰ τὸ κρατήσης στὸ στόμα σου, νὰ θέλῃς νὰ τὸ μάθῃ ὅλος ὁ κόσμος. (Κτυποῦν τὴν πόρτα). Ἐμπρός ! (Ἡ πόρτα ἀνοίγει καὶ μπαίνει ἡ Μαρία μ' ἕνα γράμμα στὸ χέρι)

ΠΑΡΑΣΚΗΝΗ Ι

ΜΑΡΙΑ — Ἕνα γράμμα, κυρία. (Τὸ δίνει τῆς Κας Ἄννας καὶ φεύγει.)

Κα ΑΝΝΑ (ἀνοίγοντάς τα προσεκτικά).—Ἀφῆ ποιὸν νάναι ἀρά γε ; Τὸ γράψιμό του δὲν τό γνωρίζω. (Δὲν προφταίνει ὅμως νὰ τὸ βγάλη ἀπ' τὸ φακελλο καὶ ἡ Μαρία ξαναγυρίζει).

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ

ΜΑΡΙΑ. — Ἐπισκέψεις, κυρία, ἦλθαν. Ἡ θεία μὲ τὴ νονὰ τῆς κυρίας Κούλας, μοῦ φαίνεται, πὼς εἶναι. Τοὺς εἶπα πὼς ἔρχομαι νὰ σᾶς τὸ πῶ... Δὲν ἤξερα ἂν θέλατε, μά...

Κα ΑΝΝΑ.—Καλὲ, καλὲ ἔκανες. Ξένοι εἶναι ; (Φεύγει ξεχνῶντας τὸ γράμμα στὸ τραπεζάκι τῆς Κούλας. Ἡ Μαρία ἀκολουθεῖ τὴν κυρία της.)

ΣΚΗΝΗ IV

ΚΟΥΛΑ. — (Κάθεται τώρα μπρὲς στὸ γραφεῖό της καὶ παίρνει τὸ γράμμα στὰ χέρια σὰ νὰ τὸ περιεργάζεται.) —Ἡ μαμὰ εἶπε πὼς τῆς εἶναι ἄγνωστο τὸ γράψιμό του. Μὰ ἐγὼ τό ξέρω... δὲν τὸ βλέπω πρώτη φορά... Ὄχι ὅμως ἐδῶ. Αὐτὸ τὸ θυμᾶμαι καλά. Εἶναι γράψιμο ποὺ τὤχω 'δεῖ στὸ σχολεῖο. Μὰ ποῦ ; Καὶ τί θέλει ἐδῶ γράμμα ἀπ' τὸ σχολεῖό μου ; νά ! μὲ κάνει νάνησυχῶ. Μὲ τὸ νὰ γνωρίζω τὸ γράψιμό του, μοῦ φαίνεται πὼς γιὰ μένα εἶνε κι' ὄχι γιὰ τὴ μαμά. Ἀλλὰ γιὰ νὰ δοῦμε. Μπορεῖ νὰ τῶστειλαν γιὰ μένα στένομα τῆς μαμᾶς. (Τὸ κυττάει). Ὄχι ὅμως· κάτι θἄγραφε ἀπ' ἔξω. Ἐνῷ αὐτὸ ἴσα-ἴσα στὰ χέρια τῆς μαμᾶς λέει πῶς πρέπει νὰ πάῃ. Πορίεργο ! Δὲν μπορῶ νὰ ἡσυχάσω, ἂν δὲ δῶ τί γράφει. Γιατὶ νομίζω πὼς ὅλα γιὰ μένα θὰ μιλάῃ αὐτὸς ποὺ τῶγραψε. (Μὲ μεγαλήτερη ἀνησυχία, ποὺ φαίνεται στὸ πρόσωπο καὶ στὶς κινήσεις.) Μήπως τῆς γράφουν τῆς μαμᾶς εἴποτα γιὰ τὸν ἔλεγχό μου ; Ἀ ! αὐτὸ εἶναι ! Τί ἤθελα νὰ 'πῶ στὰ κορίτσια πὼς δὲν θὰ τὸν δείξω στὸ σπίτι μου ; Ἐγὼ φταίω γιὰ ὅλα. Καλὰ νὰ τὰ πάθω. (Ἡσυχάζοντας.) Καλὲ, κύτταξε πῶς μέκανε ἡ ἐνοχή μου ! Τί κατάφερα νὰ περάσῃ ἀπ' τὸ μυαλό μου, τί τρομάρα νὰ πάρω ! Καὶ μ' ὅλο ὅμως ποῦ δὲν πιστεύω τώρα σ' ὅλ' αὐτὰ γιὰ νὰ ἡσυχάσω ἐντελῶς πρέπει νὰ δῶ τί λέει τὸ γράμμα καὶ νὰ γελάσω μὲ τὶς ἰδέες ποὺ μοῦ κατέβηκαν. (Βγάζει ἀπὸ τὸ φακελλο τὸ γράμμα κι' ἀρχίζει τὸ διάβασμα.) «Κυρία νΑννα· δὲν θὰ ξεύρετε βέβαια—μπράβο σ' ὅποιον τῶγραψε !· Καὶ τὰ δυὸ θε μὲ ξύλον τἄγει—ὅτι ἐπήραμε ἐλέγγους. ἀφοῦ ἡ Κούλα, ἡ κόρη σας, σᾶς τὸν κρύβει...» Τί ; "Ωστε δὲ γελάστηκα ; Εἶνε ζωντανό ; Αὐτὸ εἶνε. (Κυττάζοντας τὸ γράμμα.) Τῆς ἀνορθογραφίας τῆς Εἰρήνης εἶνε τὰ γράμματα. Φαντάσου καὶ πόσα ἄλλα θὰ ξεσκεπάζῃ παρακάτω. Μὰ τί ὠφελεῖ νὰ τὰ διαβάσω ; Ὁ καιρὸς μοῦ εἶνε λίγος. Κάθε στιγμὴ μπορεῖ νὰ μὲ φωνάξουν ἀπὸ μέσα. (Βήματα ἀπ' τὸ διάδρομο.) Νάτο κι' ἄλλο ! (Ἀνοίγει ἡ πόρτα καὶ μπαίνει ἡ Μαρία.)

ΣΚΗΝΗ V

ΜΑΡΙΑ.— Κυρία Κούλα πᾶς ζητοῦν στὴ σάλα. Γρήγορα, γιατὶ ἡ θεία κι' ἡ νονά σας διάζουντσι. Ἔχουν νὰ κάνουν κι' ἄλλες ἐπισκέψεις, μοῦ εἶπαν νὰ σᾶς πῶ.

ΚΟΥΛΑ. — Καλά. Πές τους πὼς ἔφτασα. (Ἡ Μαρία κάνει νὰ φύγῃ, μὰ ἡ φωνὴ τῆς Κούλας τὴ σταματάει). Νὰ σοῦ πῶ, Μαρία. Πιὸ ἔπειτα μὴν ξεχάσῃς νὰ μοῦ θυμίσῃς νὰ σοῦ δώσω ἕνα γράμμα γιὰ τὸ Ταχυδρομεῖο.

ΜΑΡΙΑ. — Ὅπως εἴπατε, κυρία Κούλα. Μὰ πηγαίνετε γρήγορα, γιατὶ θὰ ποῦν πὼς ἄργησα νὰ σᾶς τὸ 'πῶ. (Φεύγει).

ΣΚΗΝΗ VI

ΚΟΥΛΑ. — Ἔλπισι θὰ γίνῃ. Αὐτὸ (καὶ πιάνει τὸ γράμμα τῆς Εἰρήνης) δὲ θὰ πάῃ στὰ χέρια τῆς μαμᾶς. Ὅμως πρέπει νὰ ξεσκεπαστῇ καὶ τὸ κακὸ μάθημα, ποὺ εἶπε σήμερα ἡ Εἰρήνη στὰ Μαθηματικά. Αὐτὸ ποὺ λογάριαζε γιὰ μένα, θὰ τὸ πάθῃ αὐτή.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

ΠΕΤΡΟΣ ΧΑΡΗΣ

Η ΔΟΚΙΜΗ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ

Καμάρι ποὺ τό 'χε ὁ κ. Ἀριστείδης γιὰ τὴν ἀνεψιά του τὴν Ἑλενίτσα κι' ἀγάπη ποὺ τῆς ἔδειχνε !... Μὰ καὶ πῶς μποροῦσε ἀλλοιώτικα ; Μήπως κ' ἡ Ἑλενίτσα δὲν τοῦ ἔδειχνε πάντα τρυφερώτατη στοργὴ κι' ὁλοπρόθυμη ὑπακοή ; Καὶ μήπως δὲν ἦταν ἕνα λαμπρὸ κι' ἀξιαγάπητο κορίτσι ;

Ἀλήθεια, τί χάρη ἤθελε κανεὶς καὶ δὲν τὴν εὕρισκε στὴν Ἑλενίτσα ! Ἦταν καθαυτὸ τακτική σὲ ὅλα καὶ πάντα. Ἐπιμελὴς ὅσο καμμιά. Τὸ σχολεῖο τ' ἀγαποῦσε μὲ τὰ σωστά της. Μποροῦσε, ἂν δὲν ἐτύχαινε κάτι ἔκτακτο καὶ πολὺ σοβαρό, νὰ τελειώση ὁλόκληρο τὸ σχολικὸ ἔτος χωρὶς μιᾶς ὥρας ἀπουσία. Κι' ὄχι σὰν ἄλλους, ποὺ γιὰ ψύλλου πήδημα, γιὰ λίγο πονοκέφαλο, ἢ γιὰ λίγη... διασκέδαση, τὸ σκάζουν...

Ὅποιος — τεμπέλης βέβαια — θὰ προφάσῃ νὰ πῇ πὼς ἴσως ἡ μαμὰ τῆς Ἑλενίτσας, ἢ ἄλλος ἀπὸ τοὺς δικούς της, ἦταν πολὺ αὐστηροὶ κ' ἐπέβαλλαν στὴ μικροῦλα αὐτὴ τὴ σχολαστικὴ ἀκρίβεια, ἂς μάθῃ πὼς τίποτα τέτοιο δὲν συνέβαινε· ἀπ' ἐναντίας μάλιστα στὸ σπῆτι τὴν γκρίνιαζαν ὅλοι πὼς τὸ παράκανε. Κι' ὁ γέρο θεῖος της φώναζε περισσότερο ἀπ' ὅλους. Φοβόταν ἴσως μὴν ἀρρωστήση ἡ ἀγαπημένη του ἀνεψιὰ ποὺ ἐκοπίαζε τόσο καὶ ζοῦσε ἔτσι περιωρισμένα «ἀπὸ τὸ σκολειὸ καὶ στὸ σπῆτι».

Ἀκόμα καὶ τεχνάσματα μεταχειριζόταν πεισωμένος ὁ κ. Ἀριστείδης, γιὰ νὰ καταφέρῃ τὴν ἀνεψιά του ν' ἀλλάξῃ μυαλὰ (ἢ καὶ νὰ βάλῃ μυαλό). Ἦταν χειμωνιάτικη λιακάδα ; Ὁ θεῖος ἐπιθυμοῦσε ἀμαξάδα μεσημεριάτικα, δυὸ τρεῖς ὧρες νὰ λιαστῇ λιγάκι καὶ ν' ἀναπνεύσῃ. Μόνος του τώρα νὰ πάῃ γέρος ἄνθρωπος ; Καλλίτερα νὰ τὸν συνώδευε ἡ ἀνεψοῦλα του. Θὰ εὐχαριστιόταν κι' αὐτὴ νὰ βγῇ λίγο στὴν ἐξοχή, νὰ ἰδῇ πρασινάδα καὶ νὰ πάρῃ ἀέρα, ποὺ αἰωνίως βρίσκεται σὲ τέσσαρους τοίχους.

Πραγματικῶς ἡ Ἑλενίτσα θὰ εἶχε μεγάλη χαρὰ, ἂν μποροῦσε νὰ δεχθῇ αὐτὴν τὴν πρόταση. Ἀγαποῦσε κι' αὐτὴ τὸν ἀέρα, τὴν ἐξοχή, τὴν πρασινάδα. Μὰ ἔλα ποὺ εἶχε σχολεῖο !

Ὁ θεῖος ὅμως δὲν ἦταν ἀνάγκη νὰ στερηθῇ τὴν εὐχαρίστησή του γιὰ χάρη της. Μποροῦσε μιὰ χαρὰ νὰ πάῃ μαζύ του τὴ μαμὰ ἢ τὸ μικρὸ Νίκο, ποὺ δὲν πήγαινε ἀκόμα σχολεῖο. Ἡ Ἑλενίτσα θ' ἀνέπνεε, ὅπως τὸ 'λεγε ὁ θεῖος, τὴν Κυριακή.

Μὰ ὁ θεῖος θύμωνε, ἢ τσυλάχιστον φευτοθύμωνε :

— Εἶσαι ἀνόητη ! φώναζε τὴν ἀνεψιά του. Νομίζεις πὼς θὰ χάλασῃ ὁ κόσμος ἂν λείψῃς μιὰ μέρα ἀπὸ τὸ σχολεῖο. Σκάματις θὰ φύγῃ ἀπὸ τὴ θέση του καὶ δὲν θὰ τὸ ξαναβρῇς. Ἐγὼ, τὸν καιρὸ ποὺ ἤμουνα μικρός, συχνὰ-πυκνὰ τὸ ἔσκαζα κανόνι. Καὶ δὲν εἶδα τί κακὸ ἔπαθα. Ἔλα, μὴν εἶσαι ἀνόητη ! Θὰ 'ρθῇς ;

Μὰ σ' ὅλες του τὶς παρακλήσεις, τὶς νουθεσίες καὶ τὶς ὑποσχέσεις ἡ ἀπάντηση τῆς Ἑλενίτσας ἦταν σταθερότατη :

— Ὄχι, θεῖε· τὸ ξέρετε καλὰ ἐσεῖς πὼς δὲν πρέπει. Τὴν Κυριακὴ πάμε ὅπου θέλετε.

— Ἀ, ναί. Ἐπομένως πὼς θὰ σὲ πάω τὴν Κυριακή. Τίπατα ! Ἐδῶ κλεισμένη θὰ καθήσῃς. Ἀφοῦ δὲν μ' ἀκοῦς καὶ δὲν ἐννοεῖς νὰ μοῦ κάνῃς σήμερα τὸ χατῆρι, δὲ σὲ θέλω γι' ἀνεψιά μου. Δὲν ἔχει ἐκδρομὴ τὴν Κυριακή.

* * *

Πολὺ συχνὰ γινόνταν τέτοιες σκηνὲς καὶ κάθε φορὰ ὁ θεῖος ἔφευγε θυμωμένος, ἀφήνοντας τὴν ἀνεψιά καταλυπημένη. Δὲν τὴν ἔμελε αὐτὴ πὼς τῆς εἶχε ἀγριομιλήσει — θεῖος της δὲν ἦταν σεβαστὸς κι' ἀγαπημένος ;— Οὔτε τὴν ἔνοιαζε ἂν θὰ καθόταν κλεισμένη καὶ τὴν Κυριακή, ποὺ κι' αὐτὸ δὲν τὸ πολυπίστευε· λυπόταν ὅμως γιατὶ μὲ τόση ἐπιμονὴ ὁ θεῖος της γύρευε νὰ τὴν βγάλῃ ἀπὸ τὴ σειρά της κι' ἀπὸ ὅ,τι ἤξερε σωστὸ, τίμιο, ἐπιβεβλημένο. Κάποτε τῆς περνοῦσε μιὰ ὑποψία : Ἐνόμιζε δηλαδὴ πὼς ὁ θεῖος της θὰ τἄκανε ὅλ' αὐτὰ στὰ ψέμματα, ἔτσι γιὰ νὰ δῇ ὡς πόσο θ' ἀντέξῃ ἡ σταθερότης της.

Αὐτὴ τὴν ἰδέα τῆς τὴν εἶχε βάλει ἡ μαμά της, ποὺ σὰν τὴν ἔβλεπε τόσο στενοχωρημένη, τῆς ἔλεγε : «Ἐς τ' ἀστεῖα στὰ λέει».

Ἡ Ἑλενίτσα ἤθελε πάρα πολὺ νὰ ἦταν ἀλήθεια αὐτό· γιατὶ ἔνοιωθε πὼς ἡ ἐκτίμησή της στὸ θεῖο της θὰ μίκραινε ἀρκετά, ἂν βεβαιωνόταν πὼς ἀληθινὰ «τῶσκαζε κανόνι» σὰν ἦταν μαθητὴς καὶ πὼς θὰ εὐχαριστιόταν ἂν ἔκανε τώρα κι' αὐτὴ τὰ ἴδια. Θὰ ἔδινε κάτι ἡ καϋμένη ἡ Ἑλενίτσα γιὰ νὰ καταλάβῃ τὴν ἀλήθεια νὰ βγῇ ἀπὸ τὸ βάσανο. Μὰ μὲ τί τρόπο, σὲ ποιὰ περίσταση ;

Βοήθησε ὁ Θεὸς κ' ἡ περίσταση παρουσιάσθηκε.

Ἔτυχε μιὰ μέρα, ποιὸς ξέρει γιατί, κάποια δασκάλα τῆς Ἑλενίτσας νὰ ἀπουσιάσῃ. Ἔτσι τὰ κορίτσια σχολάσαν μιὰ ὥρα νωρίτερα ἀπὸ τὸ συνηθισμένο.

(Ἕπεται τὸ τέλος)

Ἠ. Α.

ΑΘΗΝΑ Ι' ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ

„ΣΤΗΝ ΚΟΥΖΙΝΑ!"

Ἀγαπητοί μου ΑΠΙΟΙΟΣ μοῦ ἔλεγε σήμερα, ὅτι στὴ Φιλοσοφικὴ Σχολὴ οἱ φοιτήτριες κατήντησε νὰ εἶναι περισσότερες κι' ἀπὸ τοὺς φοιτητάς. Τώρα μάλιστα ποὺ πολλοὶ ἀπ' αὐτοὺς πῆγαν στρατιῶτες τὰ θρανία τῆς Σχολῆς εἶνε γεμάτα κορίτσια. Ἀλλὰ καὶ στὶς ἄλλες Σχολές, Ἰατρική, Φαρμακευτική, Φυσικομαθηματική, στὴ Νομικὴ ἀκόμα, φοιτήτριες εἶναι πολλές. Καὶ συλλογίζομαι τώρα τί μεγάλη, τί καταπληκτικὴ πρόοδος ἔχει γίνει στὸ γυναικεῖο κόσμο τοῦ τόπου μας—ἀλλὰ καὶ στὴν ἀντίληψη τῆς κοινωνίας γιὰ τὸν προορισμὸ τῆς Γυναίκας—τὴν τελευταία εἰκοσιπενταετία.

Ἀλήθεια, ἐδῶ κι' εἰκοσιπέντε χρόνια, ὅμα ἕνα κορίτσι ἔλεγε πὼς θέλει νὰ πάῃ, ὄχι στὸ Πανεπιστήμιο, ἀλλ' ἁπλῶς στὸ Γυμνάσιο, τὸ κύπταζαν ἀπὸ τὸ κεφάλι ὡς τὰ πόδια μὲ ὑποψία· Μήπως τρελλάθηκε;... Ἀλλὰ κι' ὁ πατέρας ποὺ ἀποφάσιζε νὰ ὑποκύψῃ σὲ μιὰ τέτοια θέληση τῆς κόρης του, δὲν περνοῦσε γιὰ πολὺ πιὸ φρόνιμος. Χρειαζόταν λοιπὸν μιὰ ἐξαιρετικὴ τόλμη, ἕνα μεγάλο θάρρος, γιὰ νὰ ψηφήσῃ μιὰ φιλοπρόδη, νεωτεριστικὴ οἰκογένεια τὴν κοινωνικὴ πρόληψη ποὺ ἤθελε τὴ γυναῖκα περιωρισμένη στὰ οἰκιακὰ ἔργα καὶ στὰ μητρικά· καθήκοντα, καὶ θεωροῦσε ἄπρεπο κι' ἐπιζήμιο ν' ἀφιερώνονται τὰ κορίτσια στὶς Ἐπιστῆμες καὶ πρὸπάντων νὰ τὶς σπουδάζουν μαζὶ μὲ ἀγόρια.

Ἐκεῖνο τὸν καιρὸ, στὰς Ἀθήνας εἶχα γνωρισθῆ μὲ μιὰ Κεφαλλωνίτικη οἰκογένεια, τὴν οἰκογένεια τοῦ κ. Γ. Παναγιωτάτου. Εἶχε δυὸ κορίτσια· τὴν Ἀγγελικὴ καὶ τὴν Ἀλεξάνδρα. Πολὺ ἔξυπνα, πολὺ μορφωμένα καὶ τὰ δυὸ, καὶ μὲ τὸν πόθο νὰ μορφωθοῦν ὅσο μποροῦσε περισσότερο. Ἡ πρώτη, ποὺ ἦτα, κι' ἔξοχη πιανίστρα, κι' ἐκτὸς ἀπὸ τὸ Γυμνάσιο, εἶχε τελειώσει καὶ τὴ Γαλλικὴ Σχολὴ, ἤθελε τώρα νὰ γίνῃ γιατρός. Ἡ ἀδελφή της, μὲ τὰ ἴδια προσόντα, εἶχε μεγάλη κλίση στὰ Μαθηματικά. Ἐπειδὴ ὅμως θάταν ἀρνετὰ δύσκολο νὰ πηγαίνουν χωριστὰ σὲ δυὸ διάφορες Σχολές, τὴ στιγμὴ ποὺ ἔπρεπε νὰ τὶς συνοδεύῃ γιὰ τὸ ἀκαμπάλιστο, κι' ὁ πατέρας τους, ἀποφασίσθηκε ἀπὸ τὴν οἰκογένεια νὰ σπουδάσουν κι' οἱ δυὸ Ἰατρική. Κι' ἡ καλὴ Ἀλεξάνδρα, ἀπὸ τὸν πόθο ποὺ εἶχε νὰ σπουδάσῃ μιὰ Ἐπιστήμη, ἔστω κι' ἄλλη ἀπὸ τὴ Μαθηματική, ἄφησε τὴν κλίση της κατὰ μέρος καὶ δέχθηκε νὰκολουθήσῃ τὴν ἀδελφή της. Ἄλλως τε δὲν τῆς ἦταν καὶ καθόλου ἀφόβολο, γιατὶ ἄνθρωπος ποὺ ἐννοεῖ Μαθηματικὰ, ὅλα μπορεῖ, ὅμα θέλῃ νὰ τὰ ἐννοήσῃ καὶ νὰ τὰ μάθῃ.

Ἂς προσθέσω ὅτι κι' οἱ δυὸ ἀδελφὲς Παναγιωτάτου ἐκτὸς ἀπὸ τὴν ἐπιστημονικὸ νὰ ποῦμε ζῆλο, εἶχαν καὶ τάλαντο καλλιτεχνικὸ, ἀκόμη καὶ φιλολογικό. Παρακολουθοῦσαν τὴ φιλολογία καὶ τὴν τέχνη, ἤτον σὲ θέση νὰ μιλοῦν γιὰ ὅλα τὰ αἰσθητικὰ ζητήματα κι' ἔγραφαν κι' οἱ δυὸ ὡραιότατα πράγματα, διηγήματα, πεζὰ ποιήματα καὶ ἄλλα, ποὺ τὰ ἔπαιρναν μὲ χαρὰ τὰ περιοδικὰ καὶ τὰ ἡμερολόγια τῆς ἐποχῆς. Ἐννοεῖται λοιπὸν πόσο εὐχάριστη μοῦ ἦταν ἡ συναναστροφή τους· κ' ἐπειδὴ ὅλη ἡ οἰκογένεια ἦταν ἀγαθὴ κι' εὐγενικὴ, συχνότατα πήγαινα καὶ περνοῦσα μαζί της τὴ βραδιά μου. Καὶ θυμοῦμαι ἀκόμη τὰ γέλια ποὺ ἐκάναμε, ἢ καὶ τὸ θυμὸ ποὺ μᾶς ἔπιανε καμμιὰ φορὰ, ὅταν οἱ δυὸ φοιτήτριες—ἂν ὄχι οἱ πρῶτες, ἀλλ' ἀπὸ τὶς κοῶτες θέσεις ποὺ κατῆκαν στὸ Ἑλληνικὸ Πανεπιστήμιο—διηγοῦντο τὰτελεύταια ἐπεισόδια ποὺ ἐξ αἰτίας τους συνέβαιναν στὴ Σχολή. Ἀξέχαστο μάλιστα μοῦ μένει ἀπὸ τὶς διηγήσεις αὐτὲς, ὅτι οἱ φοιτηταὶ ἤταν τὶς ἔβλεπαν νὰ μπαίνουν στὸ μάθημα, τοὺς ἐφώναζαν·

— Στὴν κουζίνα! στὴν κουζίνα!

Εἶχαν, βλέπετε, κι' αὐτοὶ τὶς ἰδέες τῆς κοινωνίας τοῦ καιροῦ τους· Μόνη Ἐπιστήμη γιὰ τὴ γυναῖκα, ἡ Μαγειρική! Καὶ τὰ στοιχειώνανε τὰ καϋμένα τὰ κορίτσια καὶ πολλὲς φορὲς ἴσως τάγαναν νὰ ἀναθεματίζουν τὴν ὥρα ποὺ ἀποφάσισαν τέτοιο τόλμημα. Ὤ, ναί! οἱ πρῶτες φοιτήτριες καὶ οἱ γονεῖς τους μαζί, ἐτράβηξαν πολλὰ, ὑπέφεραν, ἐμαρτύρησαν, γιὰ νὰνοίξουν τὸ δρόμο στὶς ἰσημοεινὲς, ποὺ περνοῦν μὲ τόσην εὐκολία στὸ Πανεπιστήμιο, χωρὶς πιὰ νὰκούνε ἀπὸ κανένα «Στὴν κουζίνα!» (τώρα μάλιστα, ποῦ σὲ λίγο οἱ γυναῖκες θάγαν καὶ ψήφο...) καὶ χωρὶς νὰ γίνεται τὸ παραμικρὸ ἐπεισόδιο στὴ Σχολὴ ἐξ αἰτίας τους, παρὰ μόνο λίγος ἀθῶος θόρυβος, λίγα γέλια ὅταν ὁ καθηγητὴς λέῃ κανένα ἀστεῖο γιὰ τὰ κορίτσια.

Ἐνίκησαν οἱ πρῶτες ἐκεῖνες φοιτήτριες, μὲ τὴν ἐπιμονή τους βέβαια, ἀλλὰ καὶ μὲ τὸν τρόπο τους, μὲ τὴ συμπεριφορά τους. Γρήγορα οἱ συνάδελφοί τους εἶδαν πὼς ἦταν ὁλωσδιόλου ἀταιο νὰ τὶς ἀποδοκιμάζουν, ἀφοῦ ἐκεῖνες ἦταν ἀποφασισμένες νὰψηφοῦν τὰ πάντα. Τὶς ἄφηναν λοιπὸν ν' ἀκοῦνε τὸ μάθημα ἀνενόχλητες. Ἐπειτα ὁ ζῆλος, ἡ ἐπιμέλεια, ἡ εὐφυΐα καὶ τάλλα προτερήματα τῶν φοιτητριῶν ἐκείνων, ἐγέννησαν ἕνα θαυμό, ἕνα θαυμαστό. Οἱ συνάδελφοι τὶς καμάρωναν τώρα. Κι' ἔτσι θριαμβευτικὰ τελείωσαν τὴ φοίτησί τους καὶ ὀγῆκαν κι' οἱ δυὸ διδακτόρισσες τῆς Ἰατρικῆς μὲ ἄριστα.

Ἡ καϋμένη ἡ Ἀλεξάνδρα πέθανε νεωτάτη. Ἡ Ἀγγελικὴ ὅμως ζῆ καὶ βασιλεύει στὴν Ἀλεξάνδρεια, ὅπου σήμερα ἔχει τὴ θέση της ἀνάμεσα στοὺς καλύτερους γυναικοῦς τῆς Ἑλληνικῆς καὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς παροικίας. Δικοί μας καὶ ξένοι τὴν τιμοῦν καὶ τὴν θαυμάζουν. Πρὸ ὀλίγου καιροῦ ἔλαβα ἀπὸ κεῖ ἕνα βιβλίο μὲ χρυσὸ ἐξώφυλλο. Ἦτον ἡ χρυσόβιβλος νὰ ποῦμε τοῦ Ἑλληνισμοῦ τῆς Αἰγύπτου κ' ἔγραφε τί καὶ τί ἔκαμαν οἱ ἐκεῖ Ἕλληνες κι' οἱ Ἑλληνίδες κατὰ τὸν Εὐρωπαϊκὸ πόλεμο. Πολλὲς σελίδες αὐτοῦ τοῦ βιβλίου ἤταν ἀφιερωμένες στὴν Ἀγγελικὴ Γ. Παναγιωτάτου. Κι' ἀκόμη μιὰ φορὰ ἔλαβα ἀφορμὴ νὰ θαυμάσω τὴν ἐπιστημονικὴ καὶ πατριωτικὴ δράση τῆς μεγάλης αὐτῆς Ἑλληνίδος, ποὺ ἄραγε ἤταν πρωτοστάτης φοιτήτρια, οἱ κύριοι φοιτηταὶ ἐννοοῦσαν νὰ τὴν ἰσοπεδῶνουν... στὴν κουζίνα!

Τί διαφορὰ ἀπὸ σήμερα! Τί καταπληκτικὴ πρόοδος ποῦ ἔγινε ἀπὸ τότε!

Σᾶς ἀσπάζομαι. ΦΑΙΔΩΝ

ΧΩΡΙΣ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ

Μυθιστόρημα τοῦ Hector Malot

[Βραβευμένο ἀπὸ τὴν Γαλ. Ἀκαδημία]

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΑ'. (Συνέχεια)

Καθὼς πλησιάζαμε, ἡ καρδιά μου κτυποῦσε δυνατά. Ἕνα παράθυρο ἦταν φωτισμένο ἀπὸ τὴν ἀντανάκλαση μιᾶς μεγάλης φωτιᾶς ποὺ ἔκαιγε στὸ τζάκι, ρίχνοντας κάποιο-κάποιο κύμα ἀπὸ κόκκινο φῶς, ποὺ φώτιζαν τὸ δρόμο μας.

Ὅταν φθάσαμε πολὺ κοντὰ στὸ σπῆτι, εἶδα πὼς ἡ πόρτα καὶ τὸ παράθυρο ἦταν κλειστά. Ἄλλ' ἀπὸ τὸ παράθυρο ἐκεῖνο ποὺ δὲν εἶχε οὔτε κουρτοῦρια, οὔτε μπερντέδες, εἶδα τὴ Λίζα καθισμένη στὸ τραπέζι. Θέλω στὴ θεία της, ἐνῶ ἕνας ἄνδρας, ὁ θεῖος βέβαια, καθισμένος μπροστά τους, μᾶς γύριζε τὴ ράχη.

— Τρῶνε, εἶπε ὁ Ματτίας σὲ καλὴ ὥρα φθάνουμε.

Ἀλλὰ τὸν ἐστοιμάτησα μὲ τὸ ἕνα χέρι, χωρὶς νὰ μιλήσω, ἐνῶ ἔγνεφα μὲ τ' ἄλλο στὸν Κάσῃ νὰ σταθῇ ἀπὸ πίσω μας ἥσυχος.

Ἔπειτα ξεπέρασα τὴν ἄρπα μου ἀπὸ τὸν ὦμο κ' ἑτοιμάσθηκα νὰ παίξω.

— Ἀ, ναί! ἔκαμε σιγὰ-σιγὰ ὁ Ματτίας· μιὰ σερενάδα, καλὴ ἰδέα!

— Ὄχι ἐσύ! ἐγὼ μονάχος μου.

Κι' ἄρχισα νὰ παίζω τὴς πρῶτες νότες τῆς ναπολιτάνικης κανεττονέττας μου, μὰ χωρὶς νὰ τραγουδῶ, γιὰ νὰ μὴ μὲ προδώσῃ ἡ φωνή μου.

Παίζοντας, κίνταζα τὴ Λίζα. Σήκωσε ἀμέσως τὸ κεφάλι της καὶ τὰ μάτια της ἄστραψαν.

Τότε ἄρχισα νὰ τραγουδῶ.

Ἐκείνη κατέβηκ' εὐθὺς ἀπὸ τὴν καρέκλα της κ' ἔτρεξε στὴν πόρτα. Μάλις πρόφθασα νὰ δώσω τὴν ἄρπα μου στὸ Ματτία καὶ ἡ Λίζα ἦταν στὴν ἀγκαλιά μου.

Μᾶς ἔμπασαν στὸ σπῆτι. Ἡ θειὰ Κατερίνα, ἀφοῦ μ' ἐφίλησε, ἔβαλε δυὸ πιάτα ἀκόμη στὸ τραπέζι.

Τὴν παρακάλεσα τότε νὰ βάλῃ καὶ τρίτο.

— Γιατὶ, ξέρετε, τῆς εἶπα, ἔχουμε ἀκόμα μιὰ συντροφισσα μαζύ μας.

Κι' ἀπὸ τὸ σάκκο μου ἔβγαλα τὴν κούκλα καὶ τὴν κάθισα στὴν καρέκλα ποὺ ἤταν δίπλα στῆς Λίζας.

Ποτὲ δὲν ἐξέχασα τὴ ματιὰ ποὺ μοῦ ἔρριξε τὴ στιγμὴ ἐκείνη ἡ Λίζα· ἀκόμη τὴ βλέπω μπροστά μου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΛΒ'

Ὁ Ἀπαρμπερῆς

Ἂν δὲν ἐδιαζόμουν πόσο νὰ φθάσω στὸ Παρίσι, θάμενα πολὺν καιρὸ μὲ τὴ Λίζα. Εἴχαμε τόσα πράγματα νὰ ποῦμε, καὶ λέγαμε τόσο λίγα μὲ τὴ γλῶσσα ποὺ μεταχειριζόμαστε!

Ἡ Λίζα εἶχε νὰ μοῦ διηγηθῇ πὼς περνοῦσε στὸ Δρέζδη, πὼς τὴν ἀγάπησαν ἡ θειά της κι' ὁ θεῖός της, ποὺ ἀπὸ πέντε παιδιὰ ποὺ εἶχαν, δὲν τοῦς ἔμενε τώρα κανένα καὶ — δυστύχημα συνηθισμένο στὴ Νιέβρα, ὅπου ἡ γυναῖκες ἀφίνουν τὰ παιδιά τους καὶ γίνωνται παραμάνες στὸ Παρίσι—πὼς τὴν εἶχαν σὰν παιδί τους, πὼς ζοῦσε στὸ σπῆτι τους, τί ἐργασίες ἔκανε καὶ τί ἤταν τὰ παιχνίδια κ' οἱ διασκεδάσεις της: ψάρεμα, περίπατοι μὲ τὴ βάρκα, ἐκδρομὲς στὰ μεγάλα δάση, ποὺ τῆς ἔπαιρναν ὅλο της σχεδὸν τὸν καιρὸ, ἀφοῦ δὲν μποροῦσε νὰ πηγαίνῃ στὸ σχολεῖο.

Ἐγὼ πάλι εἶχα νὰ τὴν ρωτήσω ἂν ἤξερε τί κάνει ὁ πατέρας της, ἂν ἔλαβε κανένα του γράμμα, καὶ νὰ τῆς διηγηθῶ ὅλα ὅσα μοῦ συνέβησαν ἀπὸ τὴν ἡμέρα τοῦ χωρισμοῦ μας: πὼς ἐκινδύνευσα νὰ χαθῶ στὸ ἀνθρακωρυχεῖο ὅπου ἐργαζόταν ὁ Ἀλέξης καὶ πὼς, ὅμα ἔρθασα στῆς παραμάνας μου, ἔμαθα πὼς ἡ οἰκογένειά μου μὲ ζητοῦσε κι' αὐτὸ μ' ἐμπόδισε νὰ πάω νὰ ἰδῶ καὶ τὴ Σπεφανία, ποὺ τὸ ἐπιθυμοῦσα πολύ.

Ἐννοεῖτε, ἡ οἰκογενειά μου πῆρε τὸ μεγαλύτερο μέρος τῆς ὁμιλίας μου, ἡ πλούσια οἰκογενειά μου, γιατὶ ἔπρεπε νὰ πῶ καὶ στὴ Λίζα ὅσα εἶχα πῆ καὶ στὸ Ματτία, ἐπιμένοντα πρὸ πάντων στῆς ἐλπίδες ποὺ εἶχα νὰ πλουτίσω καὶ ποὺ ἂν γινόταν αὐτὸ, ὅλοι θὰ ἤταν εὐτυχισμένοι: ὁ πατέρας της, τ' ἀδέλφια της, ἐκείνη, πρὸ πάντων ἐκείνη.

Ἡ Λίζα, ποὺ δὲν εἶχε ἀποκτήσει τὴν πρώϊμη πεῖρα τοῦ Ματτία καὶ ποὺ, εὐτυχῶς γι' αὐτὴ, δὲν εἶχε κτῆ ποτὲ στὸ σχολεῖο τοῦ Γαροφόλη, ἤταν ὁλοπρόθυμη νὰ παραδεχθῇ πὼς ὅσοι εἶναι πλούσιοι σ' αὐτὸν τὸν κόσμο, εἶναι κ' εὐτυχισμένοι, ἢ πὼς ἡ περιουσία εἶναι ἕνα φυλακτὸ, ἕνα μαγικὸ πράμμα, ποὺ ὅπως στὰ παραμύθια, μᾶς δίνει ἀμέσως ὅ,τι κι' ἂν ἐπιθυμήσουμε. Μήπως γιὰ νἆναι φτωχὸς ὁ πατέρας της δὲν μπῆκε στὴ φυλακὴ καὶ δὲν σκοροφίστηκε ἡ οἰκογένειά του; Εἶτ' ἐγὼ θὰ γινόμουν πλούσιος, εἴτε αὐτὴ, ἀδιάφορο! Τὸ ἀποτέλεσμα τοὐλάχιστο θὰ ἤτον τὸ ἴδιο: Θὰ βρισκόμαστε πάλι ἑνωμένοι κ' εὐτυχισμένοι.

Καὶ μήπως ποθοῦσε τίποτε ἄλλο ἡ καϋμένη ἡ Λίζα;

Περνούσαμε ὡραῖα τὸν καιρό μας, ὄχι μόνο μελῶντας ἔτσι μπροστὰ στὸ νεροφράκτη, ὅπου μᾶς συνώδευε ὁ κρότος τοῦ νεροῦ, ἀλλὰ καὶ περπατῶντας στὴν ἐξοχὴ ἢ μέσα στὸ χωριὸ κ' οἱ τρεῖς μας, ἡ Λίζα, ὁ Ματτίας κ' ἐγώ, ἢ νὰ πῶ καλύτερα κ' οἱ πέντε, γιατὶ κι' ὁ κύριος Κάσῃς κ' ἡ δεσποινὶς καῦκλα μᾶς συντρόφευαν σ' ὅλους μας τοὺς περιπάτους.

Μὲ τὸν Βιτάλη τὰ πρῶτα χρόνια, καὶ μὲ τὸν Ματτία τοὺς τελευταίους μῆνες εἶχα ἰδῆ πολλὲς χώρες τῆς Γαλλίας, μὰ καμμιὰ δὲν μ' ἀφῆκε τόσο περίεργη, ὅσο αὐτὴ ποὺ ἔβλεπα τώρα: Δάση ἀπέραντα, ὡραῖα λειβάδια, βράχοι, λόφοι, σπηλιές, ἀφρισμένοι καταράχτες, συχοὶ βάλτοι, καὶ στὴ σπεντὴ καλλάδα μὲ τῆς ἀποκορμνὲς ἀπὸ δῶ κι' ἀπὸ κεῖ πλευρὲς, τὸ κανάλι, ποὺ γλυστροῦσε στὴ μέσῃ σὰ φίδι. Ἦταν κάτι θαυμάσιο! δὲν ἔκουγες παρὰ τὸ ψιθύρισμα τῶν νεραῦτῶν πουλιῶν τὸ κελάδημα ἢ τοὺς βόγκους τοῦ ἀνέμου μέσα στὰ μεγαλα δένδρα. Εἶναι ἀλήθεια ὅτι λίγα χρόνια προτήτερα εἶχα δῆ ἐπίσης ὡραῖα καὶ τὴν κοιλάδα τοῦ Μπιέβρα. Δὲν θὰ ἤθελα λοιπὸν νὰ μὲ πιστέψετε τόσο εὔκολα. Ἐκεῖνο ποὺ θέλω νὰ πῶ εἶναι ὅτι παντοῦ ὅπου περπάτησα μὲ τὴ Λίζα, παντοῦ ὅπου παίξαμε μαζύ, ὁ τόπος μοῦ φάνηκε πρωκισμένος μὲ ὀμορφιὲς καὶ μὲ θέλγητρα, παρ' ἄλλοι τόποι, ἴσως ὡραιότεροι, δὲν τὰ εἶχαν γιὰ μένα. Εἶδα αὐτὸν τὸν τόπο μὲ τὴ Λίζα κ' ἔμεινε στὴν ἐντύμησή μου φωτισμένος ἀπὸ τὴ χαρά μου.

«Ἔβγαλα τὴν κούκλα καὶ τὴν κάθισα στὴν καρέκλα». (Σελ. 101)

Τὸ βράδυ καθόμαστε ἀπέξω ἀπὸ τὸ σπίτι, ὅταν δὲν εἶχε πολλὴ ὑγρασία ἢ μπροστὰ στὸ τζάκι, ὅταν ἡ ἀμίχλη ἦτον πυκνὴ, καὶ, πρὸς μεγάλην εὐχαρίστηση τῆς Λίζας ἐγὼ ἔπαιζα τὴν ἄρπα μου κι' ὁ Ματτίας τὸ βιολί του ἢ τὸ κορνέτο. Ἡ Λίζα ὅμως προτίμουν τὴν ἄρπα κι' αὐτὰ μ' ἔκανε νὰ καμαρώνω ὄχι λίγο. Καὶ τὴ στιγμὴ ποὺ χωριζόμαστε γιὰ νὰ πάμε νὰ κοιμηθοῦμε, ἡ Λίζα μοῦ ζητοῦσε τὴ Ναπολιτάνικη κανεττονέττα μου καὶ τὴς τὴν τραγουδοῦσα.

Μ' ὅλα αὐτὰ ὅμως ἔπρεπε ν' ἀφήσουμε τὴ Λίζα καὶ τὸν ὡραῖο ἐκεῖνο τόπο καὶ νὰ φύγουμε γιὰ τὸ Παρίσι. Αὐτὸ ἔγινε χωρὶς νὰ αἰσθανθῶ καὶ μεγάλη λύπη γιατὶ ἀπ' τὰ πολλὰ χρυσὰ ὄνειρα ποὺ εἶχα κάμει, εἶχε καταντήσει νὰ πιστεύω ὄχι μόνο πὼς μιὰ μέρα θὰ γινόμουνα πλούσιος, ἀλλὰ πὼς ἤμουν πλούσιος ἀπὸ τώρα καὶ πὼς δὲν εἶχα παρὰ νὰ διατοπώσω μιὰ εὐχὴ γιὰ νὰ μπορέσω νὰ τὴν πραγματοποιήσω σὲ λίγο, σὲ λιγάκι, σχεδὸν ἀμέσως.

Τὰ τελευταία μου λόγια στὴ Λίζα (λόγια, ἐννοεῖται, ποὺ δὲν τὰ εἶπα παρὰ τὰ ἔγνεφα), θὰ σᾶς κάμουν νὰ καταλάβετε καλλίτερα πόσα ἤμουν εἰλικρινὴς στὴν αὐταπάτη μου: — Θὰ ἔρθω νὰ σὲ πάρω μὲ ἀμάξι ποὺ θάχῃ τέσσερα ἄλογα, τῆς εἶπα.

(Ἕπεται συνέχεια)

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

ΤΟ ΣΟΝΝΕΤΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ ΜΟΥ

Ἡ Μοῖρα μου ἡ κακόγνωμη
π' ὁλημερίς πειειώνει
μ' ἑτοίμασε ἀγκαθόπλεχτο
τὸ δρόμο τῆς ζωῆς.
Κι' ἀδιάκοπα τὴ νιότη μου
σὰ στρίγγλα φαρμακώνει
σβύνοντας τὸ ξημέρωμά
χαρούμενης αὐγῆς.
Τί κι' ἂν σ' ὀνείρατα χρυσὰ
πλανιώνται ἡ ψυχή μου
κι' ὁ νοῦς μου, ἂν ἀστεροῦγιζε
σὲ κόσμους διαλεχτούς;
μ' ἀπάντησ' ἡ Κακοκαιρία
καὶ μοῦπε: κείσαι δικό μου-
ἐσύ καὶ κάθε θύμα μου
δὲν φθάνετε σ' αὐτούς.
Ὁρμῶ στὸ γαροπάλκιμα
ποὺ λένε βιοπάλη
καταλαβαίνω πὼς μάτωνε
ἡ δόλια μου ἡ ψυχή,
κάτι σὰν φρίκη ἔνιωσα,
σὰ σπαραγμό, σὰ ζάλη.
Ἀλλὰ δὲν λιποψύχησα·
ἐγώ, εἶπα, θὰ ζήσω,
ἐγὼ γιὰ τὴν ταπείνωση
δὲν ἔχω γεννηθῆ.
Θέλω, ὦ! θέλω ν' ἀνεβῶ
γιατί νὰ μὴ νικήσω.

Σιβύλα Καρμή

ΠΑΙΔΙΑΤΙΚΕΣ ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Ὅταν φυσάει ἔξω ὁ βορτᾶς καὶ τὸ χιονόνερο χτυπάει τὰ τζάμια παγώνοντας, τὸ κάθε τί, θυμᾶμαι τὴ φτωχικὴ καμαρούλα τῆς φελιγαδούλας μου ἐκείνου τοῦ καιροῦ, ποὺ τὸ μπόϊ μου μετροῦσαν μὲ τὸ ὕψος τοῦ τραπεζιοῦ κ' ἡ καρδιά μου εἶχε τὴν ἀμεριμνησία τῶν πουλιῶν. Μοῦ ἔχει μείνει ζωηρὴ ἡ εἰκόνα καὶ μοῦ φέρνει πάντα ἓν ἀναγάλλιασμα καὶ μιὰ μελαγγολικὴ νοσταλγία γιὰ τὰ περασμένα... Ξέφευγα συνήθως ἀπὸ τὴν πικινὴ πόρτα τοῦ σπιτιοῦ λιγάκι μυστικὰ γιὰ τὸ ἀνατκρυνὸ σπιτάκι τῆς φελιγαδούλας μου.

Τί μικρὸ σπιτάκι καὶ τί διαφορετικὸ ἀπ' τὸ δικό μας! Ὅ,τι μ' ἄρεζε πιὸ πολὺ ἦταν τὸ μικροσκοπικό του. Οὔτε πολλὲς κάμαρες, οὔτε σκάλες, οὔτε βαρειὰ ἔπιπλα.

Μιὰ καμαρούλα μονάχα, ποὺ χρησίμευε γιὰ ὅλα κ' ἕνα τζάκι ποὺ ἡ λάμψι τῆς φωτιᾶ-του ἔδινε μιὰ ὄψι χαρούμενη στὸ ξυλένιο τραπέζι, στὰ χαμηλὰ καρεκλάκια καὶ σ' ὅλη τὴ φτωχικὴ ἀπίπλωσι. Τί ζητοῦσα ἐκεῖ μέσα· Τί μὲ τραβοῦσε; Κι' ὅμως θυμᾶμαι πὼς ἐπιφρόθηκα πολλὲς φορὲς γιατί, πρὸς τὸ σουρούπωμα, σὰν ὁ ἀέρας φυσοῦσε καὶ τὸ κρὺο ἔκρυβε τὰ μικρὰ πουλάκια στὶς φωλιές τους, ἐγὼ κύτταζα νὰ ξεφύγω καὶ νὰ βρεθῶ στὸ ἀγαπημένο φτωχικὸ σπιτάκι. Κ' ἐκεῖ, μὲ τὴν φελιγαδούλα μου, καθισμένες σὲ κάτι στρωσίδια δίπλα στὸ τζάκι, ποὺ χρησίμευαν γιὰ κρεββάτι, ξεφυλλίζαμε ἕνα παλιὸ κίτρινο βιβλίο ποὺ εἶχε τοὺς βίους ὅλων τῶν ἁγίων καὶ κάτι ζωγραφιές, ποὺ μᾶς τρόμαζαν, γιατί ἦταν θεριὰ ποὺ ξεσκίζαν ἀνθρώπινες σάρκες, ἢ φωτιὲς ποὺ ἔκαιγαν!...

Καὶ γιὰ τὰ πρόσωπα τῶν ἁγίων ρωτοῦσαμε ἡ μιὰ τὴν ἄλλη, γιατί νάναι ἔτσι λιγνὰ, ἄσχημα καὶ λυπημένα, ἀφοῦ οἱ Ἅγιοι εἶναι τόσο καλοί;

Σ' αὐτὰ βέβαια δὲν βρίσκαμε καμμιὰ ἀπάντηση καὶ μονάχα κάποιο μυστήριο γέμιζε τὸν κόσμο τοῦ μικροῦ μας μυαλοῦ, ἐνῶ τὴν ψυχή μας κρατοῦσε κάτι σὰν λύπη σὰν φόβος, κάτι ποὺ ἐδίωχνε γιὰ μιὰ στιγμὴ τὴν παιδικὴ μας εὐτυχία. Γιὰ μιὰ στιγμὴ ὅμως! Ἡ χρυσὴ ἡλικία ξαναπαίρνει γρήγορα τὰ δικαιώματά της κ' ἀρχίζαμε τὰ παιχνίδια ποὺ σβοῦσαν κάθε σκοτεινὸ κ' ἀταίριαστο στὴ μικρή μας καρδιά.

Καὶ σ' ὅλα κύτα δὲν μᾶς φώτιζε παρὰ ἡ φλόγα τοῦ τζακιοῦ ποὺ ἀντανακλοῦτε στὸν τοῖχο καὶ χόρευε μὲ κάτι πηδήματάκια γοργὰ καὶ τρελλά, ἐνῶ ἡ φωτιὰ ρυθμιζε τὸν ἀσύλληπτον αὐτὸ χορὸ σπιθοβολώντας.

Γκραζιέλλα

ΟΙ ΓΕΡΟΙ

... Ὁ γέρος μὲ πρόσωπο γεμάτο ρυτίδες, σκαλίζει τὴ φωτιὰ καὶ κάθε τόσο ρίχνει μέσα καὶ ἀπὸ κανένα κούτσουρο γιὰ νὰ δυναμωνιέται. Τὰ κάτασπρα μαλλιά του, τὰ φρύδια του καὶ τὰ μουστάκια του μαρτυροῦν ζωηρὰ τὸ διάβα τοῦ γρόνου... Ἕνα ζευγάρι ματογυάλια κρέμουνται στὴν ἄκρη τῆς μύτης του. Τυλιγμένος σ' ἕνα χονδρὸ βαρὺ ἐπανωφόρι, ἀπὸ γκρίζο ὕφασμα, καὶ συμμαζεμένος ὅσο μπορεῖ κοντὰ στὴ φωτιά, ἐνῷ τὰ μικρὰ βαθουλὰ μάτια του παρακολουθοῦν ἐπίμονα τὸ ἔργο τῆς φωτιᾶς — ζωηρὴ εἰκόνα τοῦ θανάτου — ποὺ ἀχόρταγα ἀφανίζει τὰ κομμάτια ποὺ κάθε τόσο τῆς ταΐζει, δίνει ἀκούραστος τὰ περασμένα, τὰ νιάτα τους — ἄχ! τὰ νιάτα τους! — στὴ γοργὴ καὶ κάθε τόσο, ἄμα ἡ διήγηση φτάνει σὲ κανένα ζωηρὸ σημεῖο, γέρνει πίσω τὸ κεφάλι γιὰ νὰ τὴν ἀτενίσῃ ἀνάμεσα ἀπ' τὰ ματογυάλια του, νὰ κουνήσῃ τὸ κεφάλι του καὶ νὰ τῆς χαμογελάσῃ...

Ἡ γριὰ, συμμαζεμένη κι' αὐτὴ κοντὰ στὴ φωτιὰ, στὴν ἄλλη γωνιὰ τοῦ τζακιοῦ, πιάνει πολὺ λίγο τόπο τυλιγμένα σ' ἕνα κοντογουνὶ γωρὶς μανίκια, μπαλωμένο σὲ κάμποσα μέρη. Στὸ κεφάλι φορᾶει ἕνα μαῦρο τσεμπέσι ποὺ σκεπάζει τὰ κάτασπρα μαλλιά της. Μόνο κάμποσες τρίγες, ποὺ δὲν συμαζεύτηκαν ἀπὸ τὸ τσεμπέρι, φαίνουνται λίγο πιὸ πάνω.

Σὲ λίγο ὁ ἦχος τοῦ νεροῦ ποὺ γυνόταν στὴ σταμνα ἐλέπτυνε, κι' ἀπ' τὸ στόμα τῆς σταμνας ξεχύθηκε σὰν ἀφρός, τὸ περισευούμενο νερὸ καὶ ζωήρεψε τὸ κόκκινο χρῶμα τῆς. Ἡ κόρη ἔσκυψε καὶ τὴν ἀποτράβηξε ἀπὸ τὸ χοντρὸ ἀντρίκιο γέρι της. Ὕστερα κόλλησε τὸ στόμα της στὴ βρύση κ' ἤπιε ὅσπου χόρτασε, κι' ἀφοῦ γέμισε τὶς δυὸ της χοῦφτες καὶ δρόσισε τὸ φλογισμένο της πρόσωπο, σήκωσε τὴ λεσμένη ἀλατζωτὴ ποδιά της καὶ σφουπίστηκε μὲ τὴν ἄκρη της. Ὕστερα τοποθέτησε τὴ βρεμένη στάμνα στὸν ὦμο, μισόσκυψε καὶ μὲ τ' ἄλλο γέρι πῆρε τὸ ξύλινο κανάτι.

Σαλαμπό

ΔΥΟ ΜΙΚΡΑ

1. ΔΡΚΕΤΗ

Κάποιος ἔγραφε ἀπ' τὴ Γενεύη:

— «Ἐδῶ ὑπάρχουν ὡραῖες καὶ πλούσιες ἐξοχικὲς ἐπαύλεις, κι' μιὰ ὅμως δὲν μοῦ ἐπροξένησε τέτοια ἐντύπωσι, ὅσο μιὰ μικρὴ καὶ ἁπλῆ, ἡ ὁποία ἔφερε τὴν ἐπιγραφὴ «Μορίταρο σάτις», δηλ «ἀρκετὴ γιὰ ἕναν θνητόν».

2. ΤΟ ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΝ ΚΤΥΠΗΜΑ

Ὁ μεγάλος μουσικοσυνθέτης Βάγνερ, διευθύνων κάποτε τὴ ὀρχήστρα, εὕρισκε ὅτι ὁ τυμπανιστὴς δὲν ἔκαμε ἀρκετὰ δυνατὰ χτυπήματα. — «Δυνατώτερα δυνατώτερα»! διέτασσε. — Ἐπὶ τέλους ὁ τυμπανιστὴς ἔκανε ἕνα παρὰ πολὺ δυνατὸ κτύπημα.

— Ἔτσι λοιπόν! μὲ χαρὰ φωνάζει ὁ Βάγνερ.

Ἀλλὰ ἦταν καὶ τὸ τελευταῖο κτύπημα, γιατὶ τὸ τύμπανο εἶχε σπάσει.

Μεγάλη Ἰδέα

ΠΑΙΔΙΚΟΝ ΠΝΕΥΜΑ

Μεταξὺ μικρῶν·

— Ἡ μαμμά μοῦ εἶπε ὅτι τὴ νύχτα ἔγινε σεισμός.

— Καὶ σύ... δὲν τὸν εἶδες;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Εὐάνθους Βασίλη

***

Ἡ δασκάλα. — Πρόσεξε Ἐλένη. Ἂν σοῦ δώσῃ ἡ μαμμά σου δυὸ δραχμὲς καὶ ὁ μπαμπᾶς ἄλλες τρεῖς, πόσες θὰ ἔχῃς τὸ ὅλον;

Ἐλένη. — Ἔξι, Κυρία!

Ἡ δασκάλα. — Πῶς; ἔξι; Γιὰ σκέψου καλλίτερα!

Ἐλένη. — Μὰ μοῦ ἔδωσες χθὲς κ' ἡ γιαγιά μου μία!

Ἐστάλη ἀπὸ τὸ Χιώτικο Τριαντάφυλλο

***

Ἀπορία τοῦ Τοτοῦ ὅταν ἄκουσε πὼς ὁ μαραγκὸς ἔχει δυὸ ἀδῶν ξύλο, καρυδιὰ καὶ ὀξιά:

— Ποιὸ ἀπ' τὰ δυὸ πονᾷ περισσότερο;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἐ. Κυανολεύκου

ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ "ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ,,

Ἀθῆναι, 26 Ἰανουαρίου 1920

ΚΑΘΩΣ σᾶς εἶπα στὸ προηγούμενο, τὸ σημερινὸ φύλλο θὰ τὸ λάβετε λιγάκι ἀργότερα ἀπὸ τὸ συνηθισμένο, γιατὶ ἀναγκάσθηκα ν' ἀλλάξω τυπογραφεῖο. Κ' ἐννοεῖται, ὅτι ὡς ποὺ νὰ βρῶ, νὰ συμφωνήσω, νὰ μεταφέρω, νὰ γίνουν οἱ τίτλοι, τὰ στερεότυπα κλπ. χρειάσθηκε καιρός. Ἐλπίζω ὅμως ὅτι ἀπὸ τὸ ἐρχόμενο, τὸ φύλλο μας θὰ βγαίνῃ τὴν ἡμέρα ποὺ τακτικώτατα.

Ἰδιότροπη, θὰ διαβάσω σὲ ἡ «Σιλβία τοῦ 1912» τὴ γραφὴ σου ποὺ τὴν ξαναεῖδες· λυπήθηκα ὅμως πολὺ ποὺ ἐσὺ «δὲν ἐκάμπασες τὴν πέννα νὰ γράψῃς». Κ' ἐγὼ ὁ κ. Ε, τὸ ἴδιο, ὁ ἀκούσας αἴτιος αὐτοῦ τοῦ κακοῦ, ὁ ὁποῖος ὅμως καλὸ θέλησε νὰ σοῦ κάμῃ. Γιατὶ νὰ τὸ πάρῃς ἔτσι ἀνάποδα; Ἔγραψε τότε μιὰ ἐπιφυλλίδα, στὴν «Πρόοδο» νομίζω, γιὰ μερικὰ νέα τάλαντα, ἀπὸ τὸν κύκλο μας, καὶ φυσικὰ ἀνέφερε καὶ τὰ ὡραῖα ποιήματά σου. Ποῦ νὰ φανταστῇ ὅτι δὲν ἤθελες νὰ μάθῃ ἄνθρωπος στὸν κόσμο ποιὰ εἶναι ἡ Ἰδιότροπη! Κ' ἐπειδὴ ὁ ἀδελφός σου εἶναι πολὺ γνωστὸς στὴ Φιλολογία, ἔγραψε «ἡ Ἰδιότροπη ἀδελφὴ τοῦ τάδε». Ἔ, τί πείραξε, σὲ παρακαλῶ; Ἦταν κανένας λόγος αὐτὸς γιὰ νὰ σὲ κάνῃ νὰ παύσῃς; Μοῦ φαίνεται ὅτι τὸ ἐναντίον ἔπρεπε νὰ συμβῇ: οἱ ἔπαινοι ἔπρεπε νὰ σοῦ δώσουν καινούργιο θάρρος νὰ ἐξακολουθήσῃς.

Δὲν εἶχε ἄδικο ὁ Γυμνασιάρχης σου, Ἀιλίχα: Ὁ πεζὸς λόγος εἶναι πολὺ δυσκολώτερος ἀπὸ τὴν ποίησι. Ὁ ρυθμὸς, τὸ μέτρο, ἡ ὁμοιοκαταληξία, σκεπάζουν πολλά. Ὁ πεζογράφος ὅμως, γιὰ νὰ φθάσῃ στὸ ἴδιο ἀποτέλεσμα μὲ τὸν ποιητή, ἔχει ἀνάγκη ἀπὸ καθαρὲς καὶ πραγματικὲς δυνάμεις. Ἀπὸ τὸ ἔργο τοῦ λεξίου τὸ στολίδι, γιὰ Πανουσάζει κάτι γυμνό. Καὶ τὸ γυμνὸ πρέπει νὰ εἶναι πολὺ ἀκριβές, πολὺ ἀληθινὸ καὶ φυσικὰ πολὺ μελετημένο, σ' ὅλες του τὶς λεπτομέρειες. Γι' αὐτὸ εἶναι πιὸ δύσκολο, γι' αὐτὸ δίνει περισσότερο κόπο στὸν τεχνίτη. Ἄκουσα μιὰ φορὰ ἕνα ἀπὸ τοὺς μεγαλειτέρους μας διηγηματογράφους, ποὺ εἶναι καὶ ποιητής, νὰ λέῃ: «Τὸ διήγημα μὲ κουράζει μὲ τὶς δυσκολίες του καὶ γιὰ νὰ ξεκουράζωμαι γράφω ποιήματα.»

Ἡ Σαλαμπὸ ἦταν ἀρρωστη ἀπὸ γρίπη, καὶ ἐπειδὴ ἐφοβεῖτο μὴ μοῦ στείλῃ μὲ τὸ γράμμα της κάτι... τὸ μικρόβιο, δὲν μοῦ ἔγραψε, παρὰ τόσο ποὺ εἶναι ἐντελῶς καλά. Τί λεπτότης! Ἐδιάβασε καὶ τὴν ὡμορφη κριτικὴ τοῦ κ. Ρουσσὲλ γιὰ τὸν κ. Ξενόπουλο καὶ «ἀπόρησε πὼς δὲν μποροῦσαν νὰ καταλάβουν μιὰ τόσο φανερὴ ἀλήθεια!» Προσθέτει ὅτι ἔχει τὴν εὐτυχία νὰ εἶναι μαθήτρια τοῦ κ. Ρουσσὲλ στὴ Γαλλικὴ Ἀκαδημία.

Ὥστε ἡ γραφομηχανή σου δὲν ἔχει τόνους, Ἰωνικὸν Βλέμμα. Μπορεῖς ὅμως νὰ τοὺς βάζῃς ὕστερα μὲ τὴν πέννα, γιὰ νὰ γυμνάζεσαι ἡ γιὰ νὰ δείχνῃς πὼς τοὺς ξέρεις, γιατὶ ἐγὼ, τί νὰ σοῦ πῶ, δὲν ἐδυσκολεύθηκα καθόλου νὰ διαβάσω τὸ ἄτονο, ἀλλὰ κατὰ τάλλα ὀρθογραμμένο γραμματάκι σου. Μ' ἔκαψε μάλιστα νὰ σκεφθῶ: Μήπως ὅλοι κύτοι οἱ τόνοι τῆς Ἑλληνικῆς, ποὺ καμμὰ γλῶσσα δὲν τοὺς ἔχει, εἶναι ἔνα φόρτωμα ὅλως διόλου περιττό; Πολλοὶ ἔχουν αὐτὴν τὴν ἰδέα, ἕνας λόγιος μάλιστα, ὁ Φαρδοῦς, ἐπρότεινε νὰ καταργηθοῦν ὅλοι οἱ τόνοι καὶ ὅλα τὰ πνεύματα· ἕνας ἄλλος δὲ, ὁ Σκυλίτσης, καταγγίζει τὴν ψιλὴν καὶ τὴν βαρεῖαν. Ἀλλὰ ποῦ νὰ τοὺς ἀκούσουν!...

Ἡ Ρεζεντᾶ μοῦ γράφει: «Σὲ φαντάζομα πολὺ εὐτυχισμένη, γιατὶ ὅλοι σχεδὸν, στὴν ἐρώτησι τῶν Μ. Μυστικῶν, ποία εἶναι ἡ μεγαλύτερη εὐτυχία εἰς τὸν κόσμον, ἀπαντοῦν: ν' ἀγαπᾶται κανεὶς ἀπ' ὅλους· καὶ σένια, ἀγαπητή μου, ὅλοι, ὅλοι σὲ ἀγαποῦν, σὲ λατρεύουν. Εἶσαι λοιπὸν εὐτυχισμένη. Ποτὲ μου δὲν ἄκουσα νὰ λένε κακὸ γιὰ σένα. Ὅσο γιὰ μένα, σὲ βεβαιῶ, Διάπλασί μου, πὼς σ' ἀγαπᾶω τόσο, τόσο, ἑκατὸ ὀκάδες!» Μπράβο, κορίτσι μου!

Ὁ ἐφετινός σου τόμος εἶνε μαγεία, — μοῦ γράφει καὶ ὁ Φαντάζιο — τὰ δυὸ του μυθιστορήματα, ποὺ ἔχουν ἀπ' ὅλες τὶς ἀντιθέσεις, τρέλλα! Τὸ ἕνα ἥσυχο, οἰκογενειακὸ, τρυφερό· τὸ ἄλλο μὲ περιπέτειες, μὲ ταξείδια, μὲ νέους τόπους. Μὰ τὸ πιὸ ὡμορφο στολίδι, οἱ Ἀθηναϊκὲς Ἐπιστολὲς, ποὺ τὶς διαβάζω καὶ πρῶτα-πρῶτα καὶ στὸ τέλος πάλι. Τί σοφία, τί διδάγματα, τί ἀνξάντλητος θησαυρός! Τὸν κ. Φαίδωνα τὸν ἀγαπῶ σὰ νάταν κάποιος δικός μου, ποὺ δὲν τὸν γνώρισα ποτέ».

Μὲ μεγάλη μου χαρὰ, Φριδολίνη, διάβασα γράμμα σου ὕστερ' ἀπὸ τόσον καιρό. Πολὺ μ' ἐξέπληξε ἡ ἀποκάλυψις σου, ὅτι τὸ ὡραῖο ἐκεῖνο κομμάτι τῆς Σεπφόρας Ἀλόης (φύλ. 31 τοῦ 1919) ἦταν ἀπόσπασμα, μεταφρασμένο ἀπὸ τὸ δράμα τοῦ Κυρλ «Τὸ ἀγριοκόριτσο». Κρίμα στοὺς ἐπαίνους ποὺ τοῦ ἔκαμα! Ἔφερες ὅμως τί ὑποθέτω: Ὅτι ἡ Σαπφόρα Ἀλόη κάτι θὰ εἶχε σημειώσει πὼς εἶναι μετάφρασις — σὲ κάμμιὰ ἀκρίτσα — καὶ δὲν τὸ εἶδα νὰ τὸ σημειώσω ἀ' ἐγώ.

Ἡ Ἀγουρᾶ Πανσέληνος δὲν ἔλαβε τὸ τετράδιον τοῦ Ἀεροναυτόπουλου καὶ γι' αὐτὸ δὲν τοῦ τὸ εἶχε ἀντιπαδώσῃ. Ἐπειδὴ ὅμως λέγει ὅτι τῆς ἔστειλε, θεωρεῖ καθῆκόν της νὰ τοῦ στείλῃ καὶ αὐτὴ καὶ, ἂν θέλῃ τὸ Ἀεροναυτόπουλο ἀς τῆς στείλῃ ἐκ νέου. Νά, καλὸ παιδί! Τί διαφορὰ ἀπὸ μερικοὺς ποὺ λαμβάνουν καὶ δὲν στέλλουν ποτέ!...

ΩΡΑΙΑΣ ΕΠΙΣΤΟΛΑΣ μοῦ ἔστειλαν αὐτὴν τὴν ἑβδομάδα καὶ οἱ ἑξῆς: «Ἱέρεια τοῦ Πόνου», «Ἀναστασία Π. Ἀλεβίζ.», («Ἀδωνις», «Χιώτικο Τριαντάφυλλο»), («Ὑποφασπιστὴς τῆς Ἐλευθερίας»), «Ὀνειρώδης εὐτυχία», «Πικροδάφνη», «Γνησία Κρητικοπούλα» καὶ «Φαληρικὴ Αὔρα». Ἐξετέλεσα τὰς παραγγελίας των καὶ τοὺς εὐχαριστῶ ἔλους γιὰ τὰ καλὰ των λόγια.

Πικρὸν Παράπονον. Ἰτιά, Γαλάτεια, χαριτωμένα τὰ πρῶτα σας γραμματάκια. Νὰ μοῦ γράφετε συχνά.

ΔΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

ΑΥΤΗΝ ΤΗΝ ΕΒΔΟΜΑΔΑ ΕΛΛΑΒΑ ΤΑ ΕΞΗΣ: «Ξένες σκέψεις». — «Τὸ φελὶ τῆς πατρίδος». — «Ἀστὴν πεθαμένη μου μητέρα». — «Εὐφυὴς γαλή» κτλ. — «Ἀποκοιμήθη» κτλ. — «Ἐρωτηματικὸν» κτλ. — «Οἱ τέσσαρες καμπούρηδες». — «Συμβουλὴ ἰατροῦ». — «Ὁ Διαβάτης καὶ Βοσκός». — «Ἐκ τοῦ φυσικοῦ» κλπ. — («Ἀνοιξις». — «Τὰ φτερὰ ἀνοίγουν». — «Ἡ πάλλευκος ἐπισκέπτρια». — «Ἀπὸ τὰ γυμνάσια». — «Ἀησμονημένη») κτλ. — «Ἡ θάλασσα». κτλ. — «Στὴν ἀνάρρωσή μας». —«Ὁ Γρύλος». — «Ὁ ἐνθουσιασμὸς τῶν παιδιῶν». — «Μὲ τὰ λόγια κτίζεις...». — «Τύψις». — «Κωμῳδία». — «Ἀληθινὸ Ἑλληνόπουλο». — «Σκοτεινὴ βραδιά». — «Οἱ γάτες ἀποκτοῦν πεῖρα» κτλ. — «Σκηνὴ τοῦ δόδο μου» κτλ. — «Εὐφορία τρελλοῦ». — «Βενετία». — «Ὁ χωριάτης καὶ οἱ μύγες». — «Ἀρίων». — «Ἔνδοξος θάνατος». — «Αἴσωπος». — «Φεύγομε» κτλ. — «Μέα ἀνάμνησις». — «Τὸ συμοέρον» κτλ. — («Ἀπάντησι στὸ γράμμα τοῦ Τοτοῦ». — «Χωρὶς νὰ θέλω». — Παιδ. Ποιήματα.

ΚΡΙΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΗΣ ΣΕΛΙΔΟΣ: — «Τὸ καράβι». Πολὺ ὡμορφο! "Ἕνα παλιὸ θέμα, πῆρε μιὰ καινούργια μορφή. "Ἕνα κοινὸ πρόγραμα, παρουσιάσθηκε ἔκτακτο. Ἡ ἔκφρασις τὸ ἔκαμε, ἡ γλῶσσα, ἡ στιχουργία. — «Μιὰ ψευτιά». Ἡ Ἀιλίχα τὸ εἶνε γράψει ἀπὸ πόρσω· ἂν τὸ γράφε φέτο, θὰ τὸ κανε ἔτσι, ὅπως τῆς τὸ διώρθωσα στὸ τέλος. — «Παλιὸ Φάληρο». Ἀρκετὰ καλό. «Μόνο ποὺ δὲν ἔχει τὸ «ἰδιαίτερο» τοῦ Π. Φαλήρου· θὰ πήγαινε σὲ κάθε σχεδὸν ἀκρογιαλιά. — «Χειμωνιάτικη Λιακάδα». Στὴν ἀρχή, ἡ Γλυκεία Ἀνάμνησις εἶνε καὶ μιὰν ἄλλη εἰκόνα, ζωφερὴ καὶ πένθιμη. Τὴν παρέλειψα ἐκείνη κ' ἔβαλα μόνο αὐτὴ τὴ γραμμένη. Γνατ' ἦταν καὶ πολὺ καλύτερα γραμμένη. — «Καταχνιά». Ὡραιότατο! Σύντομο, περιγραφικὸ, ζω... Μόνο ἐκεῖνο τὸ «ὑγρόποδη», ἂν κ' ἐκφραστικώτατο, δὲν ξέρω ἂν εἶναι ὀρθὸ ὡς λέξις.

«ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ»

Μετὰ χαρᾶς ἀναγγέλλω, ὅτι ἡ ἀγαπητή μου συνεργάτρια δ. Σταυρούλα (Δούλα) Γ. Μαρκέτου, φοιτήτρια τῆς Φιλολογίας, τυπώνει τώρα ἕνα βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «ΜΙΚΡΑ-ΜΙΚΡΑ — γιὰ παιδιά», ποὺ θὰ περιέχῃ ὅλα ἐκείνα τὰ ἔθεγα ἐκφρήματάκια, ὅσα ἐδημοσίευσε κατὰ καιροὺς εἰς τὴν «Διάπλασιν», ὡς «Ἑλληνικὴ Αἴγλη» καὶ «Ἐ. Α.»), καθὼς καὶ ἄλλα νέα, ποὺ ἔγραψεν ἐπίτηδες.

Τὸ βιβλίον τιμᾶται δρ. 4 καὶ θὰ ἐκδοθῇ μετὰ δύο μῆνες. Μὲ τὸ προσεχὲς φύλλον θὰ λάβετε τὴν ἀγγελίαν καὶ θὰ ἰδῆτε ἔλας τὰς λεπτομερείας. Ἐλπίζω ὅτι ὅλοι θὰ θελήσετε νὰ πάρετε ἕνα ὡραῖον βιβλίον ποὺ τυπώνεται γιὰ σᾶς.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

ΝΕΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ: Γνησία Κρητικοπούλα, κ. (;;;). Πικρὸ Παράπονο, κ. (Α Δ). Ἀγγελος Αἰθερίτης, ἀ. (Φλ. τ. Δευτ.). Γνασεμί, ἀ. (Χ). Ἄγγελος Χρύσος, ἀ. (Γ Γ). Κερκυραϊκὴ Μούσα, ἀ. (Σ Γ). Εὐανδρος Σπάρτη, ἀ. (Χ Κ). Αἰμόφωρτον Ξέφος, ἀ. (Μ Σ). Ἀέδος Φαρίας, ἀ. (Β Κ). Βολωτάκι, ἀ. (Δ Τ). Αὔρα τοῦ Ἀπόλλωνος, ἀ. Βεατρίκη, κ. Συμβουλή, κ. (Π Κ). Κουπάρα, κ. (Ε Ρ). Γαλάτεια, κ. (Α Ξ). Κατακτητής, ἀ. (Σ Π). Σπηλιὰ τῆς Λήθης, ἀ. (Κ Μ). Τρελλὸς Γυμνασιόπαις, ἀ. (Δ Δ). Χανὶ τῆς Γραδιᾶς, κ. (Μ Α). Ἐλεύθερος Ἴων, ἀ. (Β Β). Γενναῖο Κοπτικάκι, ἀ. (Π Α). Μικρὰ Βιολίστρια, κ. (Ρ Φ).

ΑΝΑΝΕΩΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ: Ἐθνικὸν Ἐγκρητήριον, ἀ. Ἀκτινοβολῶν Ἥλιος, ἀ. Φλοῖσβος τῶν Κυμάτων, κ.

ΜΙΚΡΑ ΜΥΣΤΙΚΑ

Μ.Μ. ἐπιθυμοῦν ν' ἀνταλλάξουν:

— Τὸ Γιασεμὶ μὲ Μάγεμ. Φλογέρ., Ἀνθισμ. Κισσόν.

— Ἡ Μελαχροινὴ Λαίδη μὲ Φαντάζιο, Μάρκης., Λευκ. δὲ Λαμερμ.

— Ὁ Μονοκέφαλος Ἀετὸς μὲ Λευκ. δὲ Λαμερμ., Μεσσην. Ἀκτή, Γιὰ τὴ Λευτεριὰ, Παπωνέζον, Μιράντεν, Μιρέιγ, Σβένζον.

— Τὸ Ἀραπάκι μὲ Κοκὸ, Κριεντιστρ., Τόσκαν.

— Ὁ Κινέζος μὲ Ρεζεντᾶ, Ἀραπάκι, Ἄρκελ.

— Τὸ Κῦμα τοῦ Αἰγαίου μὲ Ἀραπάκι, Δεύκορ. Δάφνην, Λευκίαν δὲ Λαμερμούρ.

— Ὁ Κυναίγειρος μὲ Τρελ. Παλιάτσ., Ἴρμαν τ. Τ..., Κερκυρ. Ἀκρογιάλι.

— Τὸ Χιώτικο Τριαντάφυλλο μὲ Μελαχρ. Διαβολ., Νηρ. τ.

Εὐρίπ., Ξέν. Νέαν.

— Ἡ Βεατρίκη μὲ Φαλήρ. Αὔραν, Γοργὴν Ψαροπ., Ἄγγελ. Φθιτ., Γιαπωνέζον, Ἀνυποτάκτην, Ἀραπάκι.

— Τὸ Σμυρναϊκὸ Ἀκρογιάλι μὲ Σμυρνοπ., Ἰων. Βλέμ., Ζακυνθ. Ἀκρογιάλι.

— Ἡ Ἰτιὰ μὲ Βωμ. τ. Ἐλευθ., Αὐτοκράτ. τ. Τρέλ., Ἑλλ. Τρόπαιον.

— Τὸ Βελουδένιο Τριαντάφυλλο μὲ Χιώτ. Τριαντάφ., Ψεύτ. Κοκκ., Μάγεμ. Ρεματ., Μπουμπουλίναν, Ἐμαρμένην, Χελιδ. τ. Ἐρήμ., Καλικάντζ.

— Τὸ Δακρυσμένο Λουλούδι μὲ Παράξ. Πριγκηπ., Θλιμ. Ψυχήν, Γαλαξιειδωτάκι, Τόσκαν.

— Ἡ Νηρηΐς τοῦ Εὐρίπ. μὲ Συλλέβιαν Κομῆ, Μελαχρ. Νησιωτοπ., Γελαστ. Σκανδάλ., Τόσκαν, Σμυρνιοπούλαν, Σαλαμπό.

— Ἡ Ξανθὴ Μαρκησ. μὲ Μελαχρ. Λαΐδην, Παράξ Πριγκηπ., Τρελ. Πρηγκηπόπ., Ἀγγαποστολίτισσαν, Λέναν.

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ἀσπάζεται τοὺς φίλους της: «Φλοῖσβον τῶν Κυμάτων» (συγκοινωνία δὲν ὑπάρχει ; ὅπου κι' ἂν πᾶτε. «τρεῖτε νὰ λαμβάνετε τὸ φύλλον καὶ νὰ ἀνταλλάσσεται Μ. Μυστικά σ' ὅλα τὰ μέρη τῆς Εὐρώπης ἔχω συνδρομητὰς· γράψε το καὶ τῆς ἀδελφῆς σου μὲ τὰ χαιρετίσματά μου). «Κόδριγκτων» (περαστικά· εὐχαριστῶ πολὺ διὰ τὰς ἐνεργείας, ἀλλὰ μεταγραφὴ ξεσπαθώματος δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνῃ). «Νόραν» (τὰ ἔλαβα, περαστικά). «Φαίακα» (ἄθεμα, εἶναι μεγάλη ἀδιακρισία νὰ καθυστεροῦν τετράδια, ἀλλὰ τί νὰ τοὺς κάμω ποὺ δὲν τὸ ἐννοοῦν : ὄχι οἱ Ἑβδ. Διαγωνισμοὶ δὲν θὰ ἐπαναληφθοῦν· ἔπαναν ἄδικα τὸν τόπο). «Ἐλπιδοφόρον» (ἔλαβα, εὐχαριστῶ· περαστικὰ τῆς ἀδελφῆς σου). «Βελουδένιο Τ[illegible] φυλλα» (ἔστειλα· σ' εὐχαριστῶ ποὺ μὲ θυμήσηκες μόλις ἠσύχασες). «Σμυρναϊκὸ Ἀκρογιάλι» (ὁ λόγος εἶναι ὅτι τελευταίως οἱ λύται εἶχαν λιγοστεύσει πολύ· θὰ πῇ λοιπὸν ὅτι τὰ εὔκολα ἐκεῖνα προβλήματα δὲν τοὺς ἐνδιέφεραν· περαστικά). «Βαλιωτάκι» (ὅλα τὰ φύλλα ὑπάρχουν πρὸς 30 λεπτὰ ἕκαστον). «Γ. Ε. Μαρκ.» (καὶ ἄλλαι θὰ δημοσιευθοῦν· συνήθως δημοσιεύονται δύο-τρεῖς τοῦ καθενός). «Ζακυνθινὸ Δικαβόλακι» (εὐχαριστῶ πολὺ γιὰ τὸ ξεσπάθωμα). «Σβέντζον» (δὲν βρίσκω μεγάλη διαφορὰ ἂς μείνῃ ἔτσι «Κεφαλλὴν. Ἑλάτην» (ναί, πρὸς 30 λεπτὰ τὸ ἕνα). «Θρίαμβον τοῦ Δικαίου» (ναί, ἐπιτρέπεται· διὰ τὸ ἄλλο, δὲν γνωρίζω). «Ὀξυδερκῆ Κυνηγόν» (ὁ τόμος ἐστάλη τὴν 18 «Φεβρ.). «Βιβλιοφάγον» (περίμενε· τ' ἀποτελέσματα ποὺ εἶδες, ἦταν τοῦ περσινοῦ Διαγωνισμοῦ· τοῦ ἐφετινοῦ θ' ἀργήσουν ἀκόμη νὰ βγοῦν). «Ἀφρισμένον Κῦμα» (ἐνεγράφη καὶ ἐστάλησαν τὴν 28 Ἰανουαρ.). «Χιονισμένον Θράχον» (ἔγει καλῶς). «Μονοκέφαλον Ἀετὸν» (ποὺ μοῦ γράφει, ὅτι ὁ Γυμνασιάρχης κ. Δαμπρίδης ἐσύστησε στοὺς μαθητὰς μὲ θερμὰ λόγια τὴν Διάπλασιν· τὸν εὐχαριστῶ πάρα πολύ). «Δημ. Κ. Πολυζ.» (τιμῶνται δρ. 11). «Ξεπεσ. Λόρδον» (ἁπλούστατα, τὴν ἔκαμα εὐκολώτερη, γιατί ἦτον πολὺ δύσκολη, ἂν ὄχι καὶ ἄλυτη). «Βερβέιναν» (πῶς ! τὴν ἔλαβα καὶ μὲ τὴ σειρὰ τῆς θὰ δημοσιευθῇ). «Ἀρχὴν» (βραδύτερον ἔστειλα). «Λόρδον Γκλενάρβαν» (ναί, ὁ κ. Ξ. ἔλαβε τὸ γράμμα σου καὶ θὰ σοῦ ἀπαντήσῃ μόλις λάβῃ καιρό). «Τὸν τῆς Ἑλλάδος» (πρόπερσι τὸ εἶχεν ἄλλος τὸ ψευδωνυμό σου). «Ἰόνιον Κῦμα» (Ἀσκήσεις τώρα δὲν εἶναι δεκταὶ· περίμενε νὰ προκηρυχθῇ ὁ νέος Διαγωνισμός). «Ἀκανθυλλίδα» (εἶναι σὺν Ἔπαινον τῆς Μεσαίας Τάξεως). «Ἄγγελον Ἐλευθερότητος», «Ἀκτὴν Βελβενδοῦ», «Κυναιγείρουν», «Ἐλεύθερην Πατρίδα» κλπ. κλπ.

«Ἔνδοξον Κυανόλευκον», «Φωνὴν τῆς Ἠπείρου», «Ἰωτένειαν ἐν Ταύροις» (ἔλαβα, εὐχαριστῶ)

«Π. Ι. Χατζ.», «Πάλμον», «Φιλολογικὴν Ἀναγέννησιν» «Ἀκτινοβ. Ἥλιον» (ἔστειλα).

ΕΙΣ ΟΣΑΣ ἐπιστολὰς ἔλαβα μετὰ τὴν 25 Φεβρουαρίου, θ' ἀπαντήσω εἰς τὸ προσεχές.

ΤΑ ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ ΤΟΥ ΓΡΗΓ. ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΥ

"ΠΕΤΡΙΕΣ ΣΤΟΝ ΗΛΙΟ,, διηγήματα δρ. 5 (ταχυδρομ. δ. 5,50)

"ΦΟΙΤΗΤΑΙ,, θεατρικὸν ἔργον . δρ. 5 (καὶ ταχυδρομικῶς δρ. 5.50)

Μετ' ὀλίγας ἡμέρας

"Ο ΠΟΛΕΜΟΣ,,

(1912-1913)

Ἀθηναϊκὸν μυθιστόρημα ἀπὸ 450 σελίδες)

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΑΙ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

[Τέλος τοῦ 186ου Διαγωνισμοῦ Λύσεων Δεκεμβρίου—Φεβρουαρίου. Αἱ λύσεις δεκταὶ μέχρι τῆς 29ης Ἀπριλίου, ἀλλὰ καὶ πέραν τῆς προθεσμίας ταύτης ἐφ' ὅσον δὲν θὰ ἔχουν ἀκόμη δημοσιευθῆ, ὅπως καὶ τῶν προηγουμένων φυλλαδίων].

179 Λογοπαικτικὸς Λεξίγριφος

Ὅσο καὶ νὰ μὲ ζητῆς,
Λύτα μου, δὲν θὰ μὲ βρῆς.
Ἀσγονούστης ὅμως εἶμαι
καὶ στὴν πρώτη γραμμὴ κεῖμαι.

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Μαθητοῦ. Προσκόπου.

180. Στοιχειόγριφος

Νῆσος εἶμαι τῆς Ἑλλάδος
Στοὺς ἀρχαίους ἰσοῦ.
Ἂν μὲ ἀποκεφαλίσῃς,
Κτύπα με μὲ τὸ σφυρί.

Ἐστάλη ὑπὸ Σπυρ. Κ. Ταιλιμιδοῦ

181. Μεταγραμματισμός

Τὸ Τᾶ ἐὰν βγάλῃς
καὶ βάλῃς τὸ Μί,
χωρὶς ἄλλον κόπο,
θὰ ἰδῆς στὴ στιγμὴ
Γνωστὴ τῶν ἀρχαίων
Θεὰ νὰ προβάλλῃ
Ἀλλὰ καὶ συγγρόνως
νὰ γίνεται ἄλλη.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀνωγεν. Ἑλλάδος

182. Λογοπαίγνιον

Ποιὸ εἶν' ἐκεῖνο, φίλοι λῦται,
τὸ ὁποῖον, ἂν καὶ γάνει,
σὲ χιλιάδες ὁδοιπόρους
εὐεργετικὸν ἐφάνη ;

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Πατριωτ. Ἑνώσεως

183. Γωνία

†***** = Νῆσος τῆς Ἑλλάδ.
*†**** = Στρατηγ. Ἀλεξάν.
†* = Μήτηρ ἥρωος
***†** = Νῆσος Ἰταλίας
****†* = Ὀροσειρά
*****† = Βυζ. Αὐτοκράτωρ
†***** = Ἱερὰ πόλις

Οἱ σταυροὶ καθέτως ρωμ. ρήτωρ

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κόμητος Ἀδριανοῦ

184. Κρυπτογραφικόν

123456758 = Ἥρως Ὁμηρικός
234158 = Μοῖρα
32428 = Πόλις
1562 = Σαλατικὸν
5158 — Χυμός
621458 = Ζῶον
72458 = Πτηνὸν
812458 = Ἰχθύς

Ἐστάλη ὑπὸ τοῦ Κόδριγκτων

185. Ἀκροστοιχὶς ἐξ ἀντιθέτων

Τάχιστα τῶν ἀντιθέτων τῶν κάτωθι ζητουμένων λέξεων ἀποτελοῦν Μοῦσαν :

Δυστυχής, σηκώνω, δύσις, δειλός, ἄσχημος.

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἰδεώδους Ψυχῆς

186. Φωνηεντόλιπον

*—βρμνς—τ—βρχ—δν—τ—φβτ

Ἐστάλη ὑπὸ Χαρικλ. Π. Κουκοφαντελῆ

187. Γρῖφος

λι		λι		ον
λι	λι	λι	λι	ον
λι	λι	λι	ς	ον
λι		λι		ον
λι		λι		ον
λι		λι		ον

Ἐστάλη ὑπὸ τῆς Ἀκανθυλλίδος

Τέλος τοῦ 186ου Διαγωνισμοῦ
Ἀπὸ τὸ προσεχὲς ἀρχίζει νέος

ΛΥΣΕΙΣ

τῶν Πνευμ. Ἀσκήσ. τοῦ φύλλ. [illegible]

708. Πέργαμος (περγάμος)—709. [illegible] κωσία (λευκός, λα.)—710. Κῶς (ὦς.—[illegible] Τεφόλον· λουτρῶν.

712. ΣΑΛΑΜΙΣ
Ρ Ρ Δ
Τ Κ Β
ΠΑΝΑΜΑΣ
Α
Ι
Α

713. ΣΥΜΠΑΘΕ[illegible]
Υ Ω Η Ρ[illegible]
ΜΩΡΟΛΟΓ[illegible]
Π Ο Η Α[illegible]
ΑΠΛΗΡΩΤ[illegible]
Θ Ο Ω Ι[illegible]
ΕΡΓΑΤΙΚΟ[illegible]

714. Διὰ τοῦ ΦΑ : φά-Ι Ι Ο Ο[illegible] ρος, Φανή, φακός, ΑΝΑΜΝΗΣ[illegible] φάσις, φάος.—719. Ὁ λαγωδεσ[illegible] δειλός.—720. ΚΑΡΧΑΡΙΑΣ (ΚΑΡ[illegible] ΣαΧΑρα, ΒουλγαΡΙα, Τειρεσ(ΑΣ).—[illegible] Ὁποιος ψηλὰ κοιτᾷ, πάντα ἀτραβαιν[illegible] 723. Κόμη πολιὰ χρόνου μήν[illegible] σις οὐ φρονήσεως (κῶμη, [illegible] ἀχρῶν, οὐ—μὴ νεῖς εἰς-οὐ-φρον εἰς [illegible]

ΥΠΟΜΝΗΣΕΙΣ

Παρακαλοῦνται οἱ Συνδρομηταί, τῶν ὁποίων ἔληξεν ἤδη [illegible] συνδρομή, νὰ σπεύσουν νὰ τ[illegible] ἀνανεώσουν. Εἰς τοιαύτας περ[illegible] στάσεις καμμία καθυστέρησις δ[illegible] ἐπιτρέπεται, διότι δυσχεραίνει [illegible] ἔργον μας.

Οἱ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ Κύπ[illegible] Συνδρομηταί, ἠμποροῦν νὰ στ[illegible] λοῦν τὸ ἀντίτιμον μέσον Τρ[illegible] ζης Ἀθηνῶν ἢ Ταπέζης τῆς [illegible] ναυτολῆς διὰ διαταγτικῆς τῶν [illegible] κεῖ ὑποκαταστημάτων τ[illegible]

Η ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ

ΜΙΚΡΑΙ ΑΓΓΕΛΙΑΙ

[Κ' — 126]

Τόσκα, νὰ μαντεύατε τὴν [illegible] ποὺ μᾶς κάνετε!!!

Ἀραπάκι, Ρεζεντᾶ, Ἀρ[illegible]

[Κ' — 127]

ΒΩΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

Ὑποψήφιος Δημοψηφίσμ[illegible] τος 1919, ὑποστηριζόμενος [illegible] τὴν «Ὁμοσπονδία».

ΒΩΜΟΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΣ

[Κ' — 128]

ΔΙΑΒΟΛΟΚΟΡΙΤΣΟ, σᾶς εὐχαρ[illegible] στῶ πολὺ ἄλλα δὲν ἀνταλλάσ[illegible] σω.

ΣΒΕΝΤΖΟΣ

[Κ' — 129]

Ὅλοι ψηφίσατε τὸ
ΕΤΜΑ ΤΟΥ ΔΙΓΑΙΟΥ

[Κ' — 130]

Ὁ *Εὐγενὴς Παλμὸς* ἀλληλογ[illegible] φεῖ μὲ ὅλους. Δίσις: Γεώργ[illegible] Μύταλην, Πλάτανον Ναυπακτί[illegible]

[Κ' — 131]

Ποιὸς θ' ἀρνηθῇ τὴν ψῆφο τ[illegible] στὴν **ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΟ ΞΑΠΛ[illegible]** Κανένας, ἂν εἶσθε καλοὶ **ΠΑΤΡ[illegible] ΤΕΣ!**

[Κ' — 132]

Κουρελάκι, εἰς τὰ γενέθλιά σ[illegible] χρόνια πολλά.—*Συμβουλή*

[Κ' — 133]

ΔΗΛΩΣΙΣ

Τὸ εἶπα, τὸ ξαναλέω καὶ δὲν [illegible] τὸ ξαναπῶ: Μ. Μυστικά [illegible] ἀνταλλάσω μὲ κανένα· τοὺς κ[illegible] τείνανταις εὐχαριστῶ.—**ΦΡΕΝΤ[illegible]**

[Κ' — 134]

ΑΗΣΜΟΝΗΘΕΙΣΑ ΤΠΑΡΣΙΣ, σ[illegible] ἐνόμιζα γιὰ κορίτσι. Δὲν δέ[illegible] μαι. **ΤΟΡΓΗ ΨΑΡΟΠΟΤΑ[illegible]**